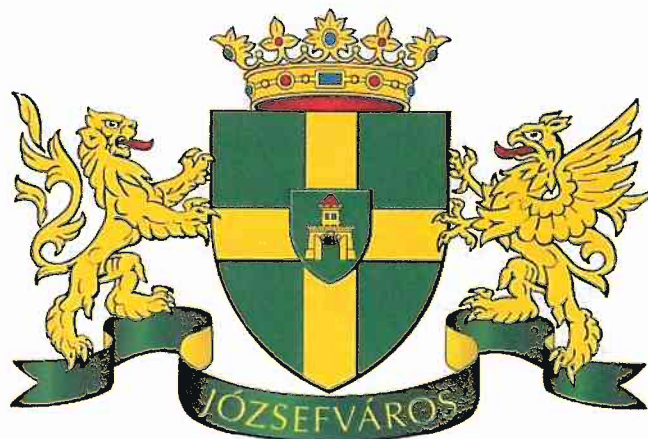

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2019-2023**

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat

2018.

Tartalom

Bevezetés.....	3
Józsefváros általános társadalmi helyzetképe.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program szabályozási háttere.....	9
(A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 2. számú melléklete alapján.)	
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	78
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	85
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve.....	85
1. A HEP Intézkedési Terv részletei.....	85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	85
A beavatkozások megvalósítói.....	86
2. Megvalósítás.....	87
3. Elfogadás módja.....	91

Bevezetés

Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban Alaptörvény) XV. cikkének (2) – (5) bekezdése szerint:

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az esélyegyenlőség megteremtésének alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzatának célja, hogy Józsefváros olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját valamely védett tulajdonsága alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Az esélyegyenlőségi program célcsoportjai: a nők, a gyermekek, a fogyatékkal élők, a romák és mélyszegénységben élők, valamint az idősek.

Értékeink, küldetésünk

Józsefváros társadalmi problémák megjelenésére figyelmet fordító, azok kezelésére, enyhítésére szellemi és anyagi forrásokat biztosító kerülete a fővárosnak. A társadalmi kirekesztés mérséklése egyaránt érdeke a kerületben élő szegénység által sújtott csoportoknak, a társadalom peremére egészségi állapotuk, társadalmi helyzetük, munkaerő-piacról való kikerülésük miatt átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került embereknek, családoknak, a közintézményeknek, a szociális szolgáltatást biztosító intézményeknek és a helyi döntéshozóknak egyaránt. Az Önkormányzat mindig érzékenyen reagált a szociális problémákra, a kerület helyzetéből adódó kihívásokra. Az Önkormányzat nyitottsága és problémaérzékenysége olyan értékek vállalását és érvényesítését jelenti, amelyek áthatják döntéseit, működés módját. Mindenkinek joga van a tisztességes, emberhez méltó életkörülményekhez, s ahhoz hogy ennek hiányában szakszerű segítséget kérhessen és kapjon.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) célja, hogy:

Az élet valamennyi területén:

- megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, ezáltal elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, melynek megteremtése az állam, az önkormányzat és intézményei, a civil szervezetek és a magánszemélyek feladata,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak további csökkentését, foglalkoztatási esélyeik javítását,
- a lakóhelyi szegregáció felszámolását.

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a Klebelsberg Központ területi szervével (Belső-Pesti Tankerületi Központtal).

Értékek, elvek, célmeghatározás

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió (Konceptió) hosszú alapvetéseket tett, amelyek számos időtálló pontot is rögzítettek. Ezek némelyike túlzottan is optimista képet fest, de **társadalmi jövőkép** gyanánt teljességgel elfogadható és célképzetként előrevetíthető jelenleg is.

A kerület szociális szolgáltatásainak fejlesztésekor a következő elvek jelennek meg hangsúlyosan:

- Az **Önkormányzat felel** a jogszabályokban előírt szolgáltatások és ellátások biztosításáért, ám e kötelezettségének nem tud eleget tenni az emberek **önsegítő aktivitása** és egymásra figyelő **tenni akarásának mozgósítása és kiaknázása nélkül.**
- Ahhoz, hogy **Józsefváros társadalma** fejlődhessen, a társadalmi kirekesztés mérséklődjék, az itt élők életkörülményei javuljanak, valamennyi **itt élő közös érdeke.**
- A **társadalmi kohézió** megerősítése a fejlődési lehetőségek kihasználhatóságának egy fontos alappillére, amely nélkül sem a gazdaság fejlődése, sem az épített

környezet megújítása, sem a devianciák, koncentráló társadalmi problémák mérséklődése nem tud kiteljesedni és állandósulni.

Józsefváros az esélyegyenlőségi programjában rögzíti, hogy olyan helyi társadalom kialakításán fáradozik, amely biztosítja az itt élő emberek, családok számára azt a jogot és lehetőséget, hogy ne csak anyagi, de egészségi-, szociális- és személyi biztonságban éljenek, ahol semmiféle hátrány vagy megkülönböztetés nem éri őket, ahol elérhetőek a lehető legmagasabb színvonalú szolgáltatások és az emberek személyközi kapcsolatai kölcsönös megbecsülésen alapulnak, támaszkodva a családok megtartó erejére és a működő kisközösségekre, s mindez egy fenntartható környezetben valósuljon meg.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk bemutatni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a kerületben.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (2) bekezdése értelmében az Esélyegyenlőségi Programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felépítését, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Józsefváros általános társadalmi helyzetképe

A település bemutatása

Józsefvárost 1777-ben a pesti magisztrátus döntése alapján Mária Terézia fia, a későbbi II. József, valamint Szent József után nevezték el. A korabeli Józsefváros a mai Horváth Mihály térnél helyezkedett el, mint a korabeli Pest első, városfalon kívüli telepe, mely akkoriban a Lerchenfeld, azaz Pacsirtamező nevet viselte. A mindössze háromezer lakosú település a XIX. század során fejlődött igazi várossá. A városi környezet kialakulását nagyban befolyásolta az 1838-as pesti árvíz, amikor egészen a Horváth Mihály térig minden a Duna jeges vize alá került. Ám ennek a kegyetlen természeti katasztrófának nyomán a városrész újjászületett. A mai Kiskörút és Nagykörút között kiépülő mágnás negyed palotáiba költözött a magyar politikai és gazdasági elit, és 1865-ben a képviselőház is a mai Bródy Sándor utca 8. alatt rendezkedett be. Az építkezés lázában különösen megszorodott az iparos szakemberek száma, akik viszont a körút túlsó oldalán telepedtek le. 1890-re Józsefváros lakossága már meghaladta a 91 ezret.

Külső-Józsefvárosban sem állt meg az élet: egyre több gyár és munkástelep jött létre, átformálva a településrész eddigi agrárarculatát. 1856-ban a mai II. János Pál pápa téren felépült az első pesti gázgyár, valamint a kerület peremén a MÁV-gépgyár, és a MÁV első pesti pályaudvarának, a Józsefvárosi pályaudvarnak átadásával fellendülő kereskedelem nyomán jelentős zsidó közösség telepedtek meg a Teleki tér környékén.

A kerület fejlődését gyászos események törték meg, amelyek hosszú évtizedekre meghatározták Józsefváros arculatát. A főváros második világháborús ostroma okozott szinte felmérhetetlen károkat: Józsefváros épületeinek kilenc-tizede sérült meg vagy pusztult el, amelyeknek helyreállítását alig, vagy csak részben végezték el az újjáépítéskor. Ezeket az állapotokat csak tetézte a kerület hősiess szerepvállalása az 1956-os forradalomban, amikor Józsefváros terei, utcái és épületei szolgálták díszletül a véres harcoknak. Az újabb pusztítást ráadásul tudatos büntetés követte fél évszázadon át elmaradtak a fejlesztések.

A fordulópont a kétezres évekkel érkezett el Józsefváros életében: amikor megindultak a fejlesztések és a felújítások.

A mai Józsefváros – Budapest VIII. kerülete- az Üllői út - Múzeum krt.- Rákóczi út –Kerepesi út- Hungária krt. által határolt 6,85 km² nagyságú terület. Józsefváros hármas tagozódása: Belső-Józsefváros (Palotanegyed), Középső-Józsefváros, Tisztviselőtelep.

Józsefváros az alábbi területekre osztható:

Magdolna-negyed, Orczy-negyed, Corvin negyed, Csarnok-negyed, Népszínház-negyed, Losonci negyed, Tisztviselőtelep, Ganz-negyed, Palota-negyed, Kerepesdülő, Százados negyed.

A józsefvárosi népesség helyzetéről

Budapest közel 2 milliós lakosságából megközelítőleg 70 ezren élnek a VIII. kerületben. Józsefváros Budapest egyik centrális elhelyezkedésű, egyik legsűrűbben lakott, rengeteg társadalmi problémát hordozó területe, mely a legnépesebb kerületek közé tartozik. Lakosságszámát, illetve nagyságát tekintve közepes méretű kerületnek számít

év	lakónépesség (fő)	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	72179	11484	8179	140,40
2009	71633	11383	8001	142,30
2010	71147	11305	7883	143,40
2011	71015	11255	7825	143,80
2012	71160	11310	7931	142,60
2013	71247	11303	7891	143,24
2014	72699	11390	8069	141,16
2015	72587	11327	8052	140,67
2016	72069	11343	7991	141,95
2017	71756	11382	7896	144,15

TEIR, KSH statisztika

Józsefváros lakónépessége 2008. évhez (72179 fő) képest 2017-ban (71756 fő) 423 fővel csökkent. Az öregedési index, amely a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja, 2011-es 143,80 %-hoz képest 2017-ben 144,15 %-ra növekedett.

Az itt élők 15,8 %-a nyugdíjas, idős, ellátásra szoruló ember.

Magyarországon az egyedülállók száma és aránya 1970-től folyamatosan emelkedett, 2011-re számuk megkétszereződött, majd 2016-ra (közel 100 ezer fővel) 1 millió 217 ezerre csökkent. A háztartások 30 százalékában tehát egyetlen személy élt. A 2016-os mikrocenzus idején az egyedülállók 62 százaléka nő, 38 százaléka férfi volt.

A férfi és a nő egyedülállók korösszetétele jelentősen különbözik egymástól. A férfi egyedülállók közel fele 50 évesnél fiatalabb. A nőknél az egyedülálló státusz elsősorban az idősebb életkor sajátossága, ami – a férfiak kedvezőtlenebb halandósági viszonyaival összefüggésben – megözvegyüléssel alakul ki. Az egyedülálló nők közel 60 százaléka a 65 éves és annál idősebb korosztályba tartozik, míg a férfi egyedülállóknak csupán 24 százaléka. Az egyszemélyes háztartások aránya a település méretével párhuzamosan emelkedik: a legmagasabb a fővárosban (40 százalék), míg a városokban 32, a községekben pedig 25 százalék.

A VIII. kerületben élők között is sokan élnek egyszemélyes, valamint egyszülős háztartásban. A kerületben élők elmondhatják magukról, hogy egy sokszínű, a multikulturalitásra nyitott kerületben, arculatát tekintve vegyes benyomást keltő, megfelelő infrastruktúrával rendelkező városrészben élnek.

Állandó népesség (2016-os adat)

Korcsoport	állandó népességből nők (fő)	állandó népesség férfiak (fő)	összesen	nők aránya (%)	férfiak aránya (%)
0-14 éves	3 894	4 097	7 991	5,4	5,68
15-17 éves	759	770	1 529	1,05	1,07
18-59 éves	22 061	23 707	45 768	30,61	32,89
60-64 éves	2 813	2 625	5 438	3,9	3,64

65 év feletti	7 127	4 216	11 343	9,89	5,85
Összesen	36 654	35 415	72 065	50,86	49,14

TEIR

Józsefvárosban az állandó népességből közel fele-fele arányban vannak a nők és a férfiak. A nők aránya 2016-ban 50,86 %. A 65 éven felüli népességnél a férfiak számának csökkenése mutatkozik, melyből látható, hogy a férfiak várható élettartama sokkal alacsonyabb a nőknél. A 65 év feletti férfiak aránya 5,85 %, a nőké 9,89 %. A lakosság 63,5 %-a az aktív – 18-59 éves korcsoport – ezért fontos a lakhatáshoz kapcsolódó szolgáltatások minél nagyobb számú elérhetősége.

2011-ben a kerület népességének 22 %-a, 2016-ban 23,28 %-a volt 60 éven felüli. Elmondható, hogy kerület népessége enyhén öregedő tendenciát mutat.

Belföldi vándorlások és természetes szaporodás

év	állandó jellegű odavándorlás (fő)	elvándorlás (fő)	egyenleg (fő)	élve születések száma (fő)	halálozások száma (fő)	természetes szaporodás (fő)
2008	1605	1584	21	732	1057	-325
2009	1584	1313	271	738	1006	-268
2010	1351	1153	198	879	977	-98
2011	1417	1080	337	681	1014	-333
2012	1415	1137	278	684	928	-244
2013	1417	1143	274	684	954	-270
2014	2270	1274	996	731	932	-201
2015	1846	1561	285	701	1045	-344
2016	1899	1826	73	732	930	-198
2017	1880	1810	70	686	976	-290

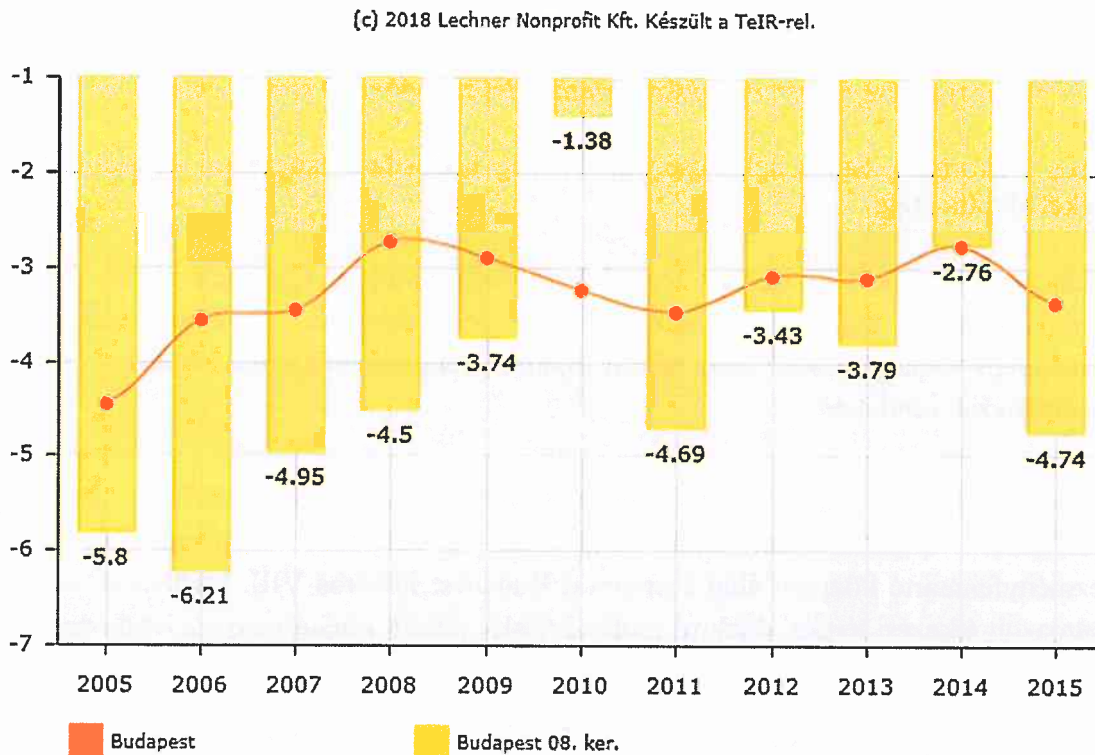
TEIR, KSH

A főváros VIII. kerülete az alacsonyabb társadalmi helyzetű, szegényebb bevándorló csoportok célterülete. Ezen a helyzeten változtatott az önkormányzat a kerületben végrehajtott fejlesztésekkel, építkezésekkel (Corvin sétány). Az utóbbi években dzsentifikációs folyamat vette kezdetét a városrészben. A dzsentifikáció a modern nagyváros fejlődésével, változásával kapcsolatos szociológiai jelenség, a felértékelődött belvárosi területek lakosságának kicserélődése. Az alacsonyabb szociális-társadalmi rétegek kiszorultak a negyedből és helyettük a középréteg, művészek, diákok költöztek be.

A népmozgalom tekintetében az elvándorlásokat figyelembe véve 2014-ben jelentős mértékben nőtt a betelepülők száma. 2017-ben az állandó jellegű odavándorlás és elvándorlás már kiegyenlítődik. 2008. évhez képest 2017-ben 226 fővel többen költöztek el a kerületből. 2017-ben a belföldi vándorlások egyenlege azt mutatja, hogy 70 fővel többen költöztek Józsefvárosba.

Józsefvárosban a halálozások száma a 2010. és a 2016. év kivétel évi 200-300-val meghaladja az élveszületések számát. A népesség alakulását a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. A természetes szaporodás nyers arányszáma a természetes szaporodás abszolút számának a lakossághoz viszonyított arányát mutatja 1000 lakosra számítva.

Budapesten a természetes szaporodás aránya 2015-ben -3,37 ezrelék volt, vagyis természetes fogyás következett be. Józsefvárosban ez az arányszám -4,74 ezrelék.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program szabályozási háttere

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 2. számú melléklete alapján.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet bemutatása

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését, vállalja továbbá, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Józsefváros Önkormányzata a helyi esélyegyenlőség biztosítása érdekében az alábbi helyi rendeleteket alkotta meg:

- A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati tulajdonú ingatlanokon a súlyosan mozgáskorlátozottak személygépkocsija parkolási célú bérleti díjának elengedéséről szóló 60/2011. (XI.04.) önkormányzati rendelete.
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Képviselő-testületének a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat által fenntartott óvodákban, valamint az állami intézményfenntartó központ által fenntartott Budapest Főváros VIII. kerületi iskolákban alkalmazott étkezési térítési díjakról szóló 13/2013. (III.28.) önkormányzati rendelete.
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, valamint a lakbér mértékéről szóló 16/2010. (III.08.) önkormányzati rendelete.
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a testnevelés és sport feladatairól, a helyi testnevelés és sporttevékenység támogatásáról szóló 20/2002. (V.24.) önkormányzati rendelete.
- Budapest Józsefváros Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzügyi és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályozásáról szóló 10/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete.
- Budapest Józsefváros Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátások térítési díjairól szóló 56/2017.(XII.20.) önkormányzati rendelete.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint Józsefváros 2014-2019 évekre szóló Gazdasági Programjának célja, hogy megfogalmazza a kerület jövőképét és ahhoz igazítsa a rövid és hosszú távú fejlesztési céljait.

A kerület jövőképe:

- Családokra épülő kerületi társadalom: támogatja a családok felelős tevékenységeit, lakhatási körülményeik javítását szolgálja. A hátrányos helyzetű családok megsegítése érdekében több csatornás támogatást biztosít. A családok megbecsült idős tagjai számára elérhető, több szintű célzott szolgáltatást biztosít. Biztosítja a gyermekek, fiatalok és a tanulni vágyó felnőttek számára a magas színvonalú oktatást. A kerületben koncentrálnodó társadalmi problémák mérséklése, oldása érdekében erősíti a társadalmi kohéziót, a társadalomfejlesztést, e tevékenységében fő szövetségének tekinti a kerületi non-profit szervezeteket.
- Vállalkozásra építő kerületi gazdaság, melynek célja a foglalkoztatottság szintjének növelése, a kerület jövedelemteremtő és önfenntartó képességének erősítése, a munkanélküliek számának csökkentése, és a foglalkoztatásba történő visszavezetésük.
- Megújult, biztonságos közterületek: közbiztonság, különösen a közterületek biztonságának növelése; közterületek rendjének, tisztaságának fokozása; a közterületek és a zöldfelületek megújítása; a sportolási lehetőségek bővítése.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a családok, időskorúak, fogyatékkal élők, hajléktalanok, mélyszegények és romák érdekeit figyelembe vevő egyes koncepciók és programok az Ifjúsági Koncepció, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, a Gazdasági Program, Közép és hosszú távú vagyongazdálkodási terv, az Integrált Településfejlesztési Stratégia, az Idősügyi Stratégia, Kábítószer-ellenes stratégia mind a saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Józsefváros pozícióját adottságait és helyzetét alapvetően meghatározza, hogy Budapest belvárosának peremén, így Magyarország legfejlettebb régiójának közepén fekszik. Ebből fakad, hogy országos és nemzetközi kapcsolatai egyaránt kiválóak, illetve számos szektor számára központi funkciót tölt be. Utóbbiak közül kiemelkedő a felsőoktatás. Az itt található egyetemek és főiskolák közel negyvenezer diákja vesz részt a kerület mindennapi életében. Hasonlóan jelentős az egészségügyi intézmények sűrűsödése is, noha ez utóbbi szektor kevésbé van hatással a kerület életére, mint az egyetemvárosi szerepkör.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH-tól, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisokból, valamint a Hivatal részére rendelkezésre álló helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, továbbá felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók, valamint a szervezeti egységek és intézmények szakembereinek tapasztalatai.

Az esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű társadalmi célcsoportok

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

A mélyszegénységben élők jövedelmi és vagyoni helyzete tekintetében Józsefváros nagy eltérőségeket mutat, attól függően, hogy a kerület melyik negyedében élőkre vonatkozóan vizsgáljuk. A körüttől a belváros felé eső terület, illetve a Tisztviselő-telep lakosságát tekintve elmondhatjuk, hogy ezek a területek polgárosodottabb és jobb módúak által lakott része a kerületnek, a külső részekhez és a lakótelepen élőkhez képest.

A belső területek sűrűbben lakottak, de Külső-Józsefvárosnak is vannak zsúfoltabb körzetei, különösen a lakótelepes övezetben. A kerület külső övezetében, a régebbi, zsúfoltabb bérlakás és panel lakótelepi tömbök lakói körében nagyobb arányban fordulnak elő az alacsonyabb iskolázottsággal rendelkező, rosszabb munkaerő-piaci státuszú csoportok képviselői. Az alacsony jövedelmi/vagyoni helyzetet növelő tényező a munkanélküliség, a nagyobb gyermekszám, a fogyatékkal élés.

A szegénység, a perifériára szorulás, a társadalmi kirekesztődés mind-mind láthatóak a kerületben. Az idősek és a gyerekek eltartottsági rátája budapesti viszonylatban magas.

A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza.

A népesség nemzetiségi összetétele a főváros más kerületeihez képest heterogénebb képet mutat, amelyet leginkább a magukat cigány nemzetiségűnek vallók magas aránya magyaráz, hiszen a fővárosi átlag 2,83 %-ával szemben Józsefvárosban a népesség 4%-a azonosítja magát cigány nemzetiségűnek. A cigányság valós aránya azonban ennél jóval magasabb, 10 % feletti lehet. Emellett fontos megjegyezni, hogy a kerületben a Roma Önkormányzat mellett további 10 nemzetiségi önkormányzat is működik (bolgár, görög, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák).

A közbiztonság vonatkozásában Belső Józsefváros a leginkább változatos és veszélyeztetett terület. Jellemzőek a közterületi, vagyon elleni és erőszakos bűncselekmények,

szabálysértések. A mindennapok részét képezik a kábítószer és a kábítószerhez kapcsolódó járulékos bűncselekmények, a lopástól a garázdaságon át a prostitúcióig. Kizárólag a közrend folyamatos felügyelete, céltudatos, célirányos fenntartása, ellenőrzése által lehetséges egyfajta egyensúly kialakítása és megtartása, melynek első eredményei már jelentkeztek.

Az összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények 100 ezer lakosra vetített aránya 2016-ban 6674,8, 2017-ben 5996,5, mely 10,2%-os csökkentést mutat. A kiemelten kezelt bűncselekmények közül a kifosztások száma 2016-ban 125-ről, 2017-ben 76-ra 39,2 %-kal csökkent. A lopások számának 8%-os csökkenése figyelhető meg, 2016-ban 2501, míg 2017-ben 2302 lopást regisztráltak a kerületben.

Összegezve megállapítható, hogy a vagyon elleni, illetőleg az állampolgárok anyagi problémájával összefüggő bűncselekmények elkövetése csökkent.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

2013. évben a Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének készítésekor a munkanélküliekkel kapcsolatos adatok 2008 óta emelkedő tendenciát mutattak. A munkanélküliségi mutató tartóssá vált, a tartós 180 napot meghaladó munkanélküliek aránya is jelentős volt. Ez a tendencia 2014 évtől kezdődően nem folytatódott tovább.

Azonban a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye továbbra is erősen korlátozott.

A hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak foglalkoztathatóságának javítását, a nyílt munkaerőpiacra való be-, illetve visszasegítését támogatta a TÁMOP-1.1.2-11/1 kódszámú „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása” című kiemelt projekt. A munkaerő-piaci hátrányok és a kirekesztődés kockázata fokozottabban érint egyes csoportokat. Különösen hátrányos helyzetben vannak, így a projekt célcsoportjait képezték: az alacsony iskolai végzettségűek, a 25 év alatti és pályakezdő fiatalok, az 50 év feletti, a GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről és ápolási díjról visszatértek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, valamint a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek.

Az Önkormányzat komplex, a hátrányos helyzetűeket segítő programja a Magdolna Negyed szociális városrehabilitációs program volt (MNP III- azonosító szám: KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0001), mely 2013.03.01. és 2015.10.31. között zajlott, és a kerület egyik leghátrányosabb helyzetű térségében valósította meg szerteágazó projektjeit. A képzési és foglalkoztatási programok között az álláskeresők olyan speciális csoportjainak is kínált külön programokat, mint a munkanélküli nők, diákok, pályakezdők, megváltozott munkaképességűek, segítséget kaptak az iskolai beilleszkedési problémával küzdő gyerekek éppen úgy, mint a megfelelő iskolai végzettséggel, szakképzettséggel nem rendelkező felnőttek.

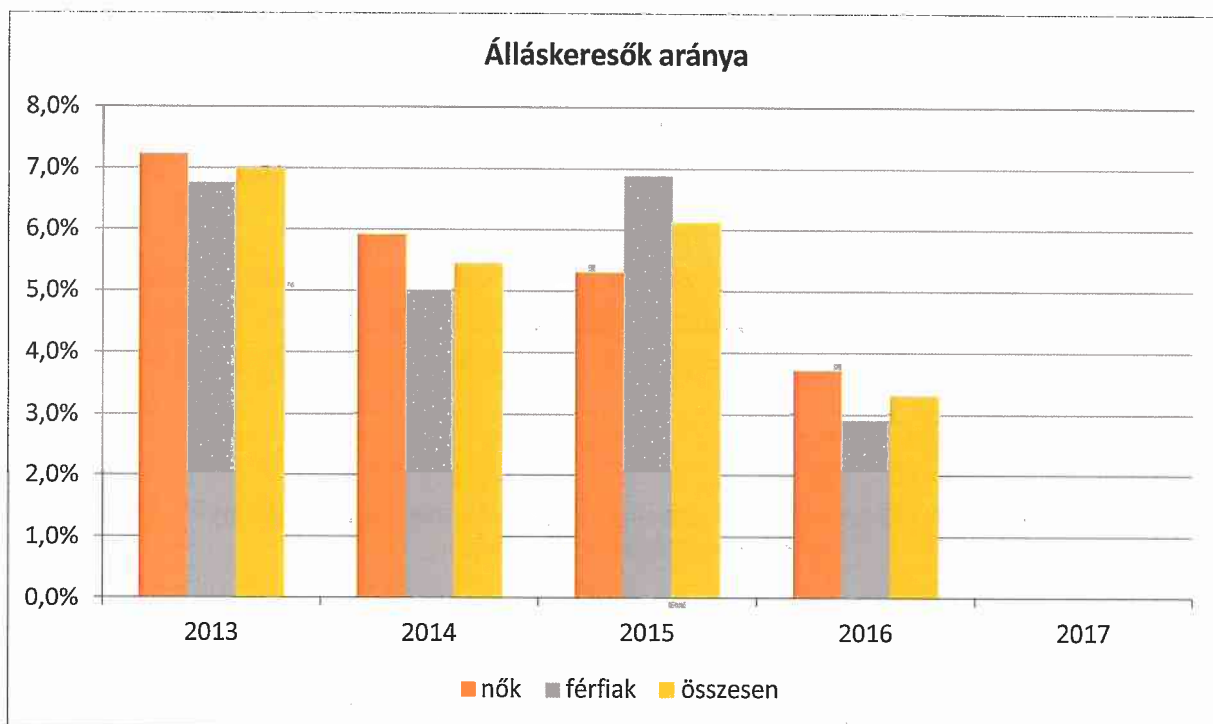
A munkanélküliség csökkentését segíti elő a vállalkozások számának növekedése. Józsefvárosban a fővárosinál sűrűbb a vállalkozások jelenléte, amely a kft-k relatív magas számából adódik. Kedvező potenciált jelent a kerületben található egyetemek által nyújtott kutatói környezet, amely az innováció és a kreatívipar egyik alappillére. A regisztrált cégek 2016. évi aránya Józsefvárosban (30,9%), alatta marad a fővárosinak (33,8%), azonban az itt

található egyetemek együttműködése további potenciált jelentenek a kreatív ipar fejlődése számára. A Smart City stratégia alapján a tervek között szerepel egy nonprofit szervezet létrehozása, amely a terület elsődleges gazdasági fejlesztési ügynökségként funkcionál, és mind az induló, mind pedig már működő vállalkozások számára nyújt különböző szolgáltatásokat. A széleskörű szolgáltatások kiterjedhetnek egyrészt szakmai mentoráció, valamint kedvező életkörülmények (irodahelyiség, kedvezményes adók, magas életminőséget biztosító lakások) nyújtására.

A következő táblázat a nyilvántartott álláskeresők számának és arányának alakulását mutatja, 15-64 évesek között. 2013-ban a 15-64 év közötti állandó népesség 7%-a volt nyilvántartott álláskereső. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő intézkedéseknek is köszönhetően 2017-ben a 15-64 év közötti állandó népesség 2 %-a volt nyilvántartott álláskereső.

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	25777	26276	52 053	1860	7,2%	1775	6,8%	3 635	7,0%
2014	26124	27116	53 240	1544	5,9%	1353	5,0%	2 897	5,4%
2015	25975	27233	53 208	1375	5,3%	1188	4,4%	2 563	4,8%
2016	25633	27102	52 735	950	3,7%	790	2,9%	1 740	3,3%
2017	n.a	n.a	52 478	562	-	477		1 039	2,0%

TEIR

A diagramon is látható, hogy míg 2013., 2014. és a 2016. évben magasabb a női álláskeresők száma, addig 2015-ben a férfiak aránya magasabb.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		3635	2896,75	2562	1739,75	891,75
20 év alatti (TS 1002)	Fő	27	25	20	15	6
	%	0,7%	0,9%	0,8%	0,9%	0,7%
20-24 év (TS 1003)	Fő	273	201	153	103	40
	%	7,5%	6,9%	6,0%	5,9%	4,5%
25-29 év (TS 1004)	Fő	348	260	215	147	67
	%	9,6%	9,0%	8,4%	8,4%	7,5%
30-34 év (TS 1005)	Fő	411	288	234	166	78
	%	11,3%	9,9%	9,1%	9,6%	8,7%
35-39 év (TS 1006)	Fő	454	354	306	201	84
	%	12,5%	12,2%	12,0%	11,5%	9,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	463	356	291	200	97
	%	12,7%	12,3%	11,4%	11,5%	10,9%
45-49 év (TS 1008)	Fő	472	394	334	208	93
	%	13,0%	13,6%	13,0%	12,0%	10,5%
50-54 év (TS 1009)	Fő	462	365	312	213	103
	%	12,7%	12,6%	12,2%	12,2%	11,6%

55-59 év (TS 1010)	Fő	596	458	371	241	117
	%	16,4%	15,8%	14,5%	13,9%	13,1%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	131	197	328	247	205
	%	3,6%	6,8%	12,8%	14,2%	23,0%

TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A különböző korcsoportokban 2013. évhez képest csökkent a munkanélküliek száma, azonban a nyugdíjkorhatár emelkedése következtében az 59 év feletti regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan emelkedik, míg 2013-ban 3,6% volt, addig 2017-ben 23 %-ra emelkedett.

A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	1 860	1 775	3 635	10 527	9 471	19 998	566,0	533,5	550,2
2014	1 544	1 353	2 897	9 285	8 076	17 361	601,5	596,9	599,3
2015	1 375	1 188	2 562	8 740	7 264	16 004	635,9	611,7	624,7
2016	950	790	1 740	5 827	4 437	10 264	613,7	561,5	590,0
2017	562	477	1 039	n.a	n.a	n.a	-	-	-

TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek közül 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott (tartós) álláskeresők száma 2013. évhez képest 2016-ban 9734 fővel csökkent. A tartós nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ban hatszorosa a 180 napnál rövidebb ideje nyilvántartott álláskeresőknek. A foglalkoztatás elősegítése érdekében egyik legnehezebb feladat a tartós munkanélküliek részére szervezett olyan segítő programok szervezése, melynek segítségével visszavezethetők lennének a munka világába.

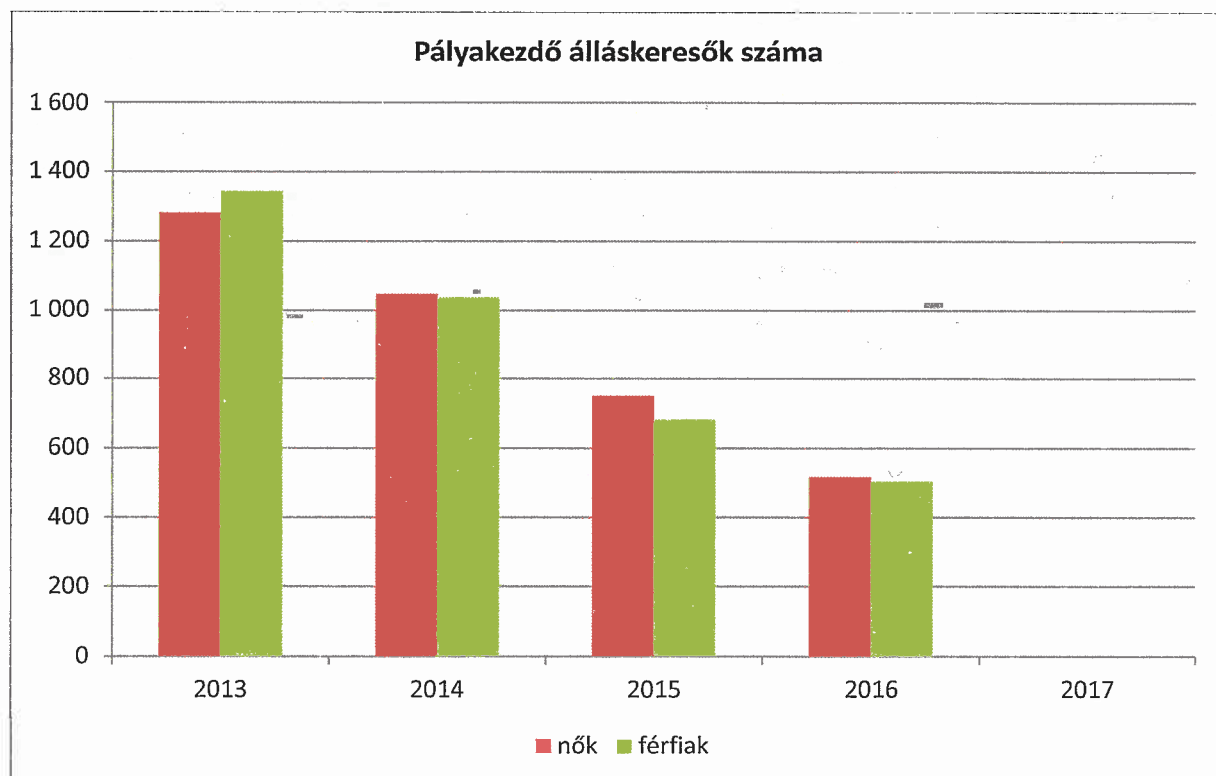
Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	7 401	7 104	14 505	1 283	17,3%	1 345	18,9%	2 628	18,1%
2014	7 649	7 256	14 905	1 048	13,7%	1 038	14,3%	2 086	14,0%
2015	7 665	7 178	14 843	751	9,8%	682	9,5%	1 433	9,7%
2016	7 567	7 067	14 634	518	6,8%	504	7,1%	1 022	7,0%
2017	7 676	7 344	15 020	n.a	-	n.a	-	-	-

TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatók, akik még nem töltötték be a 25. (felsőfokú végzettség esetén a 30.) életévüket. A pályakezdő munkanélküliek köréből automatikusan kiesnek azok, akik valamilyen egyéb ellátásban (pl. gyermekgondozási ellátás) részesülnek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is, a tanulás melletti rendszeres munkavégzés pedig továbbra sem tekinthető tipikusnak.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2013-hoz képest tovább csökkent a 18-29 év közötti korcsoportban. 2013-ban a 18-29 évesek 18,1 %, 2016-ban 7% -a pályakezdő álláskereső.

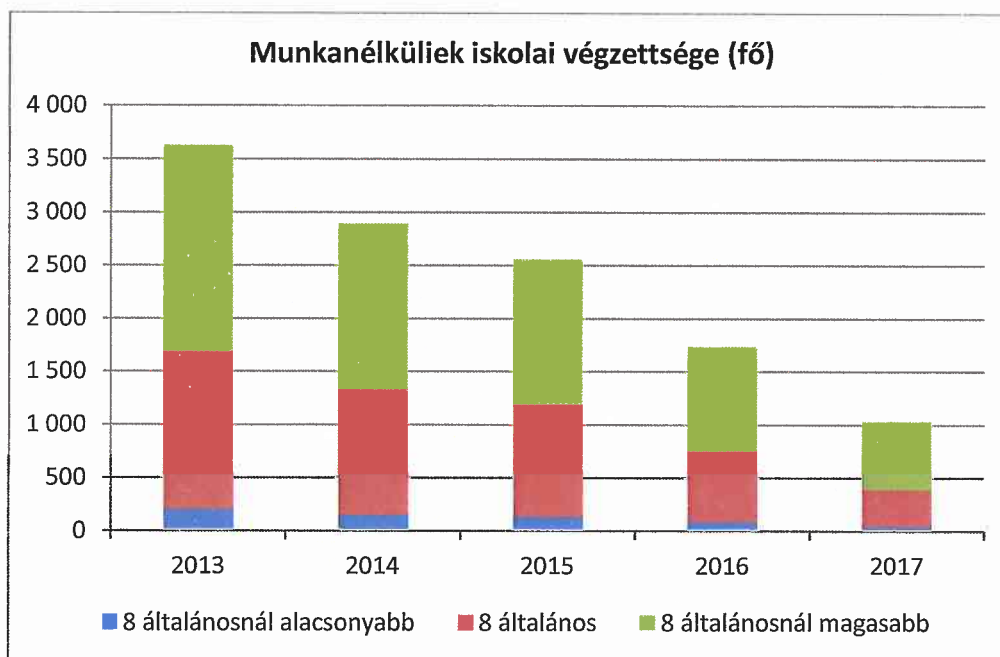

A foglalkoztatottság szintje függ az egyének iskolai végzettségétől. A nemzetközi összehasonlításban alacsony hazai foglalkoztatási arányt jelentős mértékben az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatási elmaradása magyarázza. Emellett a magyar képzési rendszer negatívumaként jelentkezik a túlképzés, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években, oly mértékben, amelyet a munkaerő-piaci szükségletek nem indokolnak. A szakmunkás képzés egyre inkább háttérbe szorul, a munkaerő-piac igényeinek megfelelő, szakképzettséggel rendelkező munkaerő egyre kevesebb. A szakiskolai képzésben szakképzettséget szerzett fiatalok, az oktatási rendszerből való kilépésekor rosszabb eséllyel vesznek részt a munkaerő-piacon, mint az érettségit adó iskolatípusban végzett fiatalok. A szakképző intézményeket jellemzően az általános iskolát gyengébb eredménnyel végzett fiatalok választják, akiknek a szülők – anyagi, iskolázottságbeli hiányosságok miatt – a tanuláshoz segítséget nem tudnak nyújtani. A pályakezdő fiatalok munkába állását segíti, hogy a munkaadók támogatást igényelhetnek a szakképzettséggel rendelkező pályakezdő álláskereső munkatapasztalat-szerző foglalkoztatásához. A támogatást az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási, fővárosi kerületi hivatal biztosítja a munkaadó által benyújtott támogatási kérelem alapján.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	3 635	200	5,5%	1 491	41,0%	1 944	53,5%
2014	2 897	145	5,0%	1 193	41,2%	1 559	53,8%
2015	2 562	131	5,1%	1 062	41,5%	1 369	53,4%
2016	1 740	80	4,6%	676	38,8%	985	56,6%
2017	1 038	37	3,6%	350	33,7%	651	62,7%

TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2017-ben a regisztrált álláskeresők 33,7 %-a a munkaerőpiacon alig konvertálható általános iskolai végzettséggel rendelkezik, melynek oka az újratermelődés azokban a családokban, ahol a szülők iskolai végzettsége szintén alacsony, így a fiatalok számára nincs motiváció. A regisztrált álláskeresők között csökkent a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma és nőtt a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma.

A kerület lakosságának iskolai képzettségi szintje elmarad Budapest egészét tekintve. 2016-ban a munkanélküliek 43,44 %-a, 2017-ben 37,28 %-a általános iskolai vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik, szakmája nincs. Ezen rétegen belül halmozottan hátrányos helyzetűek az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességűek és a fogyatékos emberek.

A 2011-es népszámlálás adata alapján az iskolai végzettség arányait tekintve Józsefváros területi egységei között jelentős különbségek figyelhetők meg. Míg a Tisztviselőtelep, Százados negyed és a Palotanegyed lakói körében kiemelkedően magas a felsőfokú végzettségűek aránya, 38,9%, 44,1% és 40,8%, addig a kerületen belül is legkedvezőtlenebb helyzetű Magdolna negyedben ez az arány csak 17,3%.

A Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot.

A kerületben működő Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban lehetőség van felnőttoktatás keretében általános iskolai és középiskolai végzettséget szerezni.

Komoly probléma, hogy – egy országos adat szerint – a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistélepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés előfordulására vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

Közfoglalkoztatásban résztvevők alakulása

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2010	346	61
2011	450	45
2012	307	33
2013	507	30
2014	615	69
2015	417	87
2016	384	64
2017	118	64

önkormányzat

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 8. § (4) bekezdése alapján a közfoglalkoztatás megszervezése a települési önkormányzat kötelező feladata.

A Józsefvárosi Önkormányzat 1999 óta biztosít támogatást a közfoglalkoztatási programok megvalósításához a józsefvárosi álláskeresők számára. Ennek köszönhetően az elmúlt 17 évben több ezer kerületi álláskereső juthatott 25 józsefvárosi intézmény közreműködésével hosszabb-rövidebb ideig munkalehetőséghez.

A közfoglalkoztatás egyfelől az aktív korúak segélyére jogosultak munkalehetőséghez juttatását célozza, másfelől egyfajta munkaszocializációs terep, melynek segítségével az évek óta állás nélkül lévők visszazokhatnak a munka világába. Ugyanakkor a közfoglalkoztatás munkalehetőséget biztosít azon álláskeresők számára is, akik iskolai végzettségüknél, életkoruknál, élethelyzetüknél fogva kisebb eséllyel képesek elhelyezkedni a nyílt munkaerőpiacon. Az intézmények többféle munkalehetőséget kínálnak: irodai ügyviteli, kézbesítő, konyhai kisegítő, karbantartó, kertész, intézménytakarító, zenész, közterület-takarító, munkavezető, intézményi segédmunkás.

A közfoglalkoztatottak a kerület számára rendkívül értékes munkát végeznek: tevékeny részvételükkel nagyban segítik a fogadóintézmények működésének zavartalanságát, a közterületek, közparkok tisztaságát, valamint a Józsefvárosi Cigányzenekar rengeteget tesz a kerületi roma zenei kultúra ápolásáért és népszerűsítéséért.

A kerületi közfoglalkoztatás koordinációját 1999. szeptemberétől 2014. május 1 napjáig a Budapest Esély Nonprofit Kft. végezte. A Budapest Esély Nonprofit Kft. feladata többek között a kerületi közfoglalkoztatás tervezése, az ezzel kapcsolatos egyeztetések lefolytatása,

döntés előkészítő anyagok, beszámolók, tájékoztatók és kalkulációk elkészítése, munka és egyéb nyilvántartások vezetése, havi elszámolások előkészítése, ügyfélszolgálat biztosítása heti legalább 4x6 órában.

2014. május 1. napjától a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokat a Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet Személyügyi Irodája látja el, közfoglalkoztatási referens munkatárs által.

A közfoglalkoztatás rendszere az elmúlt években jelentős átalakuláson ment keresztül. Bevezetésre került a hosszabb és rövid időtartamú közfoglalkoztatás, utóbbi 2012. évben megszüntetésre került. Az évek során a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatal Foglalkoztatási Osztályán (Kormányhivatal) regisztrált álláskereső száma folyamatosan csökkent. Először 2016-ban mutatkozott az előző évekéhez képest kirívó 40%-os fogyatkozás, amely 2017 végére további 50%-ára redukálódott. Ennek oka egyfelől az, hogy azokat az álláskeresőket, akik a foglalkoztathatósági szakvéleményezésük alapján nem foglalkoztathatóak, törölték a nyilvántartásból, másfelől nagyszámú regisztrált álláskereső érte el az öregségi nyugdíjkorhatárt, így szintén megszűnt a nyilvántartásba vételi jogosultságuk. Egy részük pedig sikeresen helyezkedett el piaci állásban. A Kormányhivatal és a kerületben közfoglalkoztatásban munkáltatóként résztvevő intézmények között megkötött hatósági szerződések alapján 2018. évben március-júniusig 44, majd júliustól 2018. február végéig összesen 36 státusz betöltésére van lehetőség. A fogadó szervezetek a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal, Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejkölési Központ (JSzSzGyK), Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt., Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék valamint a Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt.

Gazdasági aktivitás az egyes kerület-részek összehasonlításában a 2011-es népszámlálás alapján

Területi egység	Teljes népességszám (fő)	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)
Palota negyed	12 060	63,80%	9,90%
Népszínház negyed	6 740	61,60%	15,10%
Csarnok negyed	10 871	58,30%	15,10%
Corvin negyed	5 476	63,60%	9,50%
Magdolna negyed	10 234	52,40%	24,00%
Orczy negyed	9 310	59,20%	17,70%

Tisztviselőtelep	2 308	54,30%	9,60%
Ganz negyed	1 505	59,50%	17,40%
Kerepesdűlő	839	63,90%	12,60%
Százados negyed	3 897	65,50%	8,50%
Losonci negyed	8 806	58,30%	13,80%
Józsefváros összesen	76 250	59,70%	14,90%

KSH

A kerületi munkanélküliség adataiból, a több negyedre – Magdolna, Orczy, Ganz negyedek – jellemző alacsony aktivitási szintből adódik egy igen fontos megállapítás, mely szerint a gazdasági aktivitás emelése, a munka világába történő integráció speciális segítségnyújtás nélkül nem oldható meg.

A KMOP-5.1.1./B-12-k-2012-0001 azonosítószámú pályázat (MNP III.) kötelező vállalásai között szerepel a 2013. évi közfoglalkoztatás keretén belül a Magdolna-negyed lakókörnyezetének megújítása és rendben tartása, valamint karbantartása, amely szakképesítést nem igénylő területeken a negyedben élő 10 főnek juttat közfoglalkoztatási státuszt.

Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatal Hatósági Főosztály Foglalkoztatási Osztálya a Budapest VIII. kerület, Kisfaludy utca 11 szám alatt fogadja az álláskeresőket és a nem nyilvántartott munkát keresőket. Az osztályon 18 fő dolgozik, az egész napos félfogadási időben (hétfő-szerda) közel 200-250, a többi napokon megközelítőleg 100 ügyfél ügyeit intézve. Az osztály a Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt. közreműködésével évi két alkalommal (tavasszal és ősszel) rendez nagyszabású állásbörzét, ezeken közel 1000 álláskereső jelenik meg és a résztvevő munkát keresők mintegy 15-20%-ának sikerül az állásbörzének köszönhetően elhelyezkednie. A program célja, hogy az álláskeresőket minél több információhoz juttassa, amely segítségével képessé válik újra a munkaerő piackereső tagjává válni. Az állásbörze programja a Magdolna Negyed Program II. keretein belül indult, és a Magdolna Negyed Program III-ban is folytatódott. A program folyamatos működésének finanszírozását az Önkormányzat biztosítja. A rendezvény után minden esetben munkáltatói fórum megrendezésére is sor kerül, ahol a munkáltatók szakmai kérdésekben értekeznek.

Az évi két alkalmon felül havonta „kisebb” állásbörzéken 100-150 álláskereső 10%-a talál magának álláslehetőséget. Az érdeklődőket álláskeresési tanácsadással várják, segítséget nyújtanak önéletrajzuk írásában is. Az állásbörzéken már nemcsak a kerületi cégek, vállalkozások kínálnak álláshelyeket, hanem kerületi és állami intézmények is.

A JSzSzGyK álláskeresők klubja álláskeresési technikák tréning szervezésével segíti a munkanélkülieket az elsődleges munkaerő-piacra történő visszavezetésében. A foglalkozások alkalmával biztosított az internethasználat, valamint szakember segítsége is. Az álláskereső klub 2014, illetve 2015-ben havonta 8-9 alkalommal került megrendezésre, átlagosan 16 fő

jelent meg a foglalkozásokon, havonta összesen átlagban 126 esetben nyújtottak segítséget a kollégák.

A Józsefvárosi Önkormányzat közel 200 millió forintot fordított a Magdolna Negyed Program III. ütemére elnyert közel 4 milliárd forintból a Magdolna Negyed foglalkoztatásának javítására.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször került módosításra, melynek előírásai a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló 10/2015. (III.1.) önkormányzati rendeletbe kerültek beépítésre.

A Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. kerületi Hivatala (Járási Hivatal) 2013. január 01. napjától több államigazgatási feladatot vett át a jegyzőtől. Többségében azok az ügyek maradtak a jegyzőknél, amelyeknek a helyi viszonyok ismerete elengedhetetlen, vagy amelyekben nem országosan egységes szabályozás, hanem helyi mérlegelési lehetőség is van.

A szociális jellegű pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló jogszabályok 2014 és 2015 évben is módosultak. 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnt és önkormányzati segéllyé olvadt össze. A szociális törvényben megfogalmazott szempontrendszer figyelembe vételével kerültek kidolgozásra az önkormányzati segély részletszabályai, mely szabályozás fő célja az egyedülállók, a kiskorú gyermekeket nevelő családok, valamint az egészségügyi problémákkal rendelkező kerületi lakosok minél hatékonyabb támogatása volt.

A szociális ellátórendszer a rászorultak támogatását alapvetően háromféle módon biztosíthatja: pénzben, természetben és személyes gondoskodás útján. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások iránti kérelmet a lakóhely szerinti illetékes Önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál vagy a Járási Hivatalnál lehet benyújtani.

Az önkormányzati rendelet *települési támogatást*

- aa) gyógyszerkiadás viseléséhez,
- ab) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralék kiegyenlítéséhez,
- ac) gázszolgáltatásból való kizárás időtartamára történő fűtési díj kompenzációra,
- ad) táboroztatás támogatására,
- ae) első osztályosok támogatására,
- af) születés támogatására,
- ag) hátralék kiegyenlítő támogatásra,
- ah) gyermekétkeztetési támogatásra.

Rendkívüli települési támogatást

- ba) létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet támogatására,
- bb) időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek támogatására,
- bc) fűtési költség viseléséhez

állapít meg az Szt. 45. §-ában foglaltak figyelembevételével.

Az elmúlt évek során nyert tapasztalatok és a Bérlovédelmi Program elvei alapján, a kerületi lakosság minél szélesebb körű szociális támogatása érdekében 2018 novemberében újragondolásra kerültek a települési és rendkívüli települési támogatások. A közel két és fél éves gyakorlat megmutatta, hogy a rendelet alapján adott támogatások valóban azokat a rászorult személyeket, családokat támogatja, ahol a legnagyobb szükség van a segítségre, de a támogatásra való jogosultság feltételei és a támogatási összegek felülvizsgálata, a rászorultakra nézve kedvezőbb meghatározása indokolt.

Főbb változások: a jövedelemhatár emelése, a gyógyszer-támogatás összegének emelése, a hátralékkezelési támogatás esetén a bevont adósság maximális összegének emelése, rendkívüli települési támogatások iránti kérelmek benyújtása/ a támogatás megállapításának egyszerűsítése, valamint a fűtési támogatás kiterjesztése.

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznnyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát 2013. január 1. napjától a járási (fővárosi kerületi) hivatal állapíthatja meg.

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2013	58,57
2014	59,00
2015	63,08
2016	68,06
2017	84,00

TelR, KSH Tstar

Az elmúlt öt évben növekvő tendenciát mutat az időskorúak járadékában részesülők száma, a növekedés várhatóan az elkövetkező években is folytatódik, mely az öt éven belül nyugdíjkorhatárt betöltő korosztály munkaerő-piaci helyzetéből adódik.

A járási (fővárosi kerületi) hivatal az aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére.

Az aktív korúak ellátása lehet:

- a) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- b) foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás évente kerül felülvizsgálatra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás éves felülvizsgálata során a jogosult személy 30 napos munkaviszonyt kell, hogy igazoljon. Erre lehetőség van több módon. Nyílt munkaerő-piacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Amennyiben ezen alternatívák közül egyiket nem tudja a jogosult igazolni, a támogatás megszüntetésre kerül.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma és a rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély (negyedévek átlagában számolva))	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	1 500,00	2,88%	125,25	3,45%
2014	1 030,50	1,94%	164,00	5,59%
2015	1 070,10	2,01%	154,00	6,01%
2016	197,50	0,37%	134,25	8,11%
2017	209,00	0,40%	124,00	11,94%

TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány feladata, hogy biztosítsa a saját lakással nem rendelkező kerületi lakosok lakhatását.

A kerületi lakásállományból önkormányzati tulajdonú lakások száma 2014-ban 4835 lakás, mely 2013. évhez képest 78 lakással kevesebb. A 4835 lakásból 642 lakás üres. Az önkormányzati lakásportfólió további átstrukturálásra szorul, az előregedett és leromlott műszaki állapotú, és többlet üzemeltetési költségű lakóházak miatt.

2015. januári adatok alapján a Józsefvárosi Önkormányzat 4807 db lakással rendelkezett, ebből 2947 db 100%-os tulajdonú bérlakásban, míg 1860 db társasházban található.

2017-ben ez a lakásállomány (4540 bérlakás) már 267 lakással kevesebb volt.

A Józsefvárosi Önkormányzat rendelkezik fővárosi viszonylatban a legjelentősebb arányú saját tulajdonú lakásállománnyal, az összes kerületi lakáshoz viszonyítva ez az arány magasabb, mint 10 %.

A lakásállományon belül még mindig nagyon magas a komforttal nem rendelkező lakások aránya 36% (1729 lakás). Félkomfortos a lakások 7,82 % (376 lakás), komfortos 46,31 % (2226 lakás) és összkomfortos 9,9 % (476 lakás). Az önkormányzati lakásállomány 68,44 %-a (3290 lakás) 1 szobás, vagy annál kisebb.

Az önkormányzati lakásportfólióra az elmúlt években két nagy területfejlesztési program volt a legjelentősebb hatással. A Corvin Sétány Projekt kapcsán közel 700 önkormányzati lakás került lebontásra 2004-2012 között, mely lakások közel 40 %-a komfortnélküli volt és a lebontott lakások átlagos alapterülete 37 m² volt. A lakásállományba bekerült közel 400 új vagy felújított lakás mindegyike összkomfortos volt, és átlagos alapterületük közel 10 %-kal nőtt. A Magdolna Negyed I, II és III. program kertében közel 700 lakást tartalmazó önkormányzati lakóépület került megújításra. Emellett zajlottak még részleges felújítási munkálatok, de ezek a házak, jelenleg is folyamatos további felújításra szorulnak.

Az önkormányzat középtávú tervében szerepel:

- a lakásmobilitás érdekében öt éves program keretében jelentős mennyiségű, legalább 10 %-os mértékű új építésű lakásállomány létrehozása, az Állami Támogatású Bérlakás Program keretei között, elsősorban a fiatal lakáskeresők számára több lakást magában foglaló garzonházak építése,
- nyugdíjas otthon, mozgáskorlátozottak otthonház építése vagy kialakítására azon társadalmi rétegek elhelyezése céljából, akik bérlakásukat vagy tulajdonukat felajánlja a nyugdíjas otthonban vagy a mozgáskorlátozottak otthonházába történő elhelyezés fejében.

Az önkormányzati lakásgazdálkodás önfenntartóvá válását több tényező akadályozza. A kerületi társadalmi igények és lehetőségek jelentős megfizethetőségi korlátokat állítanak a rendszer elé, nagyon magas az alacsony keresetűek aránya, jelentős a lakbér- és a kapcsolódó külön díjhátralékokkal rendelkezők aránya, magas a nem fizetés aránya. Ezért a kerületi lakásállományban van szerepe a kis alapterületű, alacsonyabb komfortfokozatú, olcsóbban üzemeltethető lakásoknak. Szociális felhasználású lakásokra évente legalább 12 db lakást lehetne elkülöníteni.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a lakhatás elősegítése érdekében időszakosan lakáspályázatot ír ki. A 2015. évben kettő, 2016-ban hét, 2017-ben öt bérlakáspályázat segítette a lakáshoz jutást.

A lakhatás tekintetében a legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, a pályakezdők, a nagycsaládosok, a súlyos betegséggel küzdő családok.

A Képviselő-testület elfogadta a társasházaknak adható önkormányzati támogatásokról szóló 49/2017. (XII.20.) önkormányzati rendeletet, amely a 2018. évtől benyújtott pályázatokra alkalmazható. A rendelet alapján a kerületi társasházak pályázatot nyújthatnak be valamennyi osztatlan közös tulajdonban álló épületrészük felújításának támogatása iránt. Minden társasház évente három pályázatot nyújthat be, egy pályázatot felújítás, egy pályázatot zöldesítés és egy pályázatot takarítógép, takarító eszköz beszerzése tárgyában. Emellett pedig minden társasház pályázaton kívüli támogatást is igényelhet, ezzel is segítve a lakhatás méltó körülményeinek biztosítását. A Társasházi Pályázatokat Elbíráló Ideiglenes Bizottság a 2018. év októberéig 415 társasház pályázatát javasolta támogatásra, amelyből 81 a Világos Kapualjak program keretében érkezett.

A Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete 2017-ben a társasházak számára pályázatot írt ki Józsefváros közigazgatási területén lévő társasházak kapubejáratainak utcafronti megvilágítását szolgáló, alkonykapcsolóval működő kültéri lámpák felszerelésének, valamint kapubejárataik felújításának támogatására.

A pályázat célja Józsefváros közbiztonságának növelése a társasházak bejárati kapuinak megvilágítását szolgáló alkonykapcsoló világítótestek felszerelésének és kapubejáratai felújításának támogatása révén.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2015-ig biztosította a szociális törvény szerinti normatív lakásfenntartási támogatást, valamint az adósságsökkentő támogatást.

Lakásfenntartási és adósságsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Összesen adósságsökkentési támogatásban részesítettek száma
2013	2 412	587
2014	1 753	570
2015	1 510	338

TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére hátralékkezelési támogatást nyújt, melynek egyes feladatait a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ útján látja el. A JSzSzGyK Család- és Gyermekjóléti Központ – Szolgáltatások szakmai egység hátralékkezelési szolgáltatást nyújt, amely tanácsadásból és a támogatásokhoz való hozzáférésekből (kérelmek összeállítása, továbbítása) áll. 2016-ban a hátralékkezelési támogatás esetszáma: 240, a megítélt támogatás összege: 44.239.166 Ft. 2017-ben az esetszám: 199, a megítélt támogatás 47.356.415 Ft.

Józsefváros Önkormányzata bérlővédelmi és otthonfelújítási programot indított annak érdekében, hogy biztonságos, hosszú távú és méltányos segítséget nyújtson a kerületi bérlőknek, egyidejűleg azzal, hogy a vagyongazdálkodás egyensúlyát megteremti. A program lényege, hogy támogatási alapot hoztak létre, melyben az, aki együttműködő az

önkormányzattal és betartja a közösségi együttélés szabályait, annak segítséget nyújtanak a korrigált lakbér megfizetésében, hogy esetleges anyagi nehézségei miatt ne veszítse el otthonát.

Az önkormányzat bérlővédelmi programjára figyelemmel hátralékkiegyenlítő támogatást nyújt az önkormányzat tulajdonában lévő lakás bérlője vagy jogcímnélküli használója részére. A kérelmet a Központnál kell benyújtani. A hátralékkiegyenlítő támogatás a bérbeadó szervezet részére átutalással kerül egy összegben folyósításra.

A kerületben számos család él nehéz szociális körülmények között, melyet alátámasztanak a segélyezési mutatók is, a családok nagy része vagy a megélhetését vagy a lakhatással kapcsolatos kiadásait fedezi a havi rendszeres jövedelméből.

Ezt felismerve 2015-ben módosult a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, valamint a lakbér mértékéről szóló 16/2010. (III.08.) önkormányzati rendelet. A szociális lakbért fizetőknél lakbértartozás esetén a Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt. elkészíti a 60 napot meghaladó lakbér- és kapcsolódó külön szolgáltatási díjhátralékkal rendelkezők listáját, majd ezt megküldi a hivatal Családtámogatási Iroda, valamint a JSzSzGyK részére. A szociális lakbér hátralékosokkal a családsegítők felveszik a kapcsolatot és segítséget nyújtanak részükre.

2016-ban a fennálló díjhátralék rendezése, valamint a kilakoltatás elkerülése érdekében 57 fővel kötötték meg a részletfizetési megállapodást.

A lakhatási krízishelyzet kezelésére dolgozta ki 2011-ben a Józsefvárosi Önkormányzat a **LÉLEK – Programot**.

A program célja a hajléktalanná válás megelőzése, valamint a már hajléktalanná vált emberek komplex rehabilitációja, reintegrációja. Megteremti a hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának esélyét, valamint megfelelő, fenntartható és hosszú távú lakhatási megoldást biztosít a hajléktalanság problémájának megoldására.

A programba való bekerülés illetékességi feltétele, hogy mindenki azon a településen veheti igénybe, ahol elveszítette a lakhatását (Józsefvárosban).

Célja:

- A hajléktalanná válás megelőzése
- A hajléktalanságból kivezető út megteremtése
- A visszailleszkedés segítése a munka világába
- Az önálló lakhatási lehetőség feltételeinek biztosítása
- A teljes társadalmi rehabilitáció elősegítése
- Az önálló életvitel feltételeinek megteremtése

A program célcsoportja

Az egyedülálló emberek körében a munkaképes, a rehabilitációs folyamat segítségével a nyílt munka-erőpiacon elhelyezkedni, és lakhatásukat önállóan megtartani képes hajléktalan emberek jelentik a program célcsoportját.

Józsefvárosban élő családok közül azok tartoznak a célcsoportba, amelyek gazdaságilag önállóak, a gyermek nevelésére alkalmasak, és rajtuk kívül álló okból lakhatási krízishelyzetben vannak. Elhelyezésük a család újraegyesítését is jelentheti, amennyiben a gyermeküket korábban már állami nevelésbe vették, és az említett feltételeknek megfelelnek. Előnyt élveznek azon családok ahol az együtt költöző gyermek(ek) életkora legfeljebb 3 év.

A LÉLEK-program helyszínei:

- **LÉLEK-Pont:** feladata a Józsefvárosban hajléktalanná vált emberek elérése, és a programmal kapcsolatos információkkal történő ellátása. Adminisztratív és szolgáltatásszervező központként működik, szociális esetkezelési, esetmenedzseri feladatokat lát el. A programba bekerülőkre vonatkozóan állapotfelmérés, majd személyre szabott gondozási-rehabilitációs terv készül. 2016-ban 53, 2017-ben 74 adatlap került kitöltésre.
- **Családos Közösségi Szállás:** a szálláson alapvetően teljes és gyermekes családokat helyeznek el, olyanokat, akik gazdasági értelemben képesek a család fenntartására, életvitelük is megfelelő, azonban valamilyen okból lakhatási krízishelyzetbe kerültek Józsefvárosban. Ez a megoldás egyrészt preventív jellegű lehet, megelőzendő a családok hajléktalanná válását és szétesését, a gyermekek átmeneti nevelésbe kerülését. Másrészt megvalósítható olyan családok beköltöztetés is, amelyek esetében egyfajta családjegyesítés történik.
- **LÉLEK-Ház:** Itt történik a lakhatás biztosításának első lépcsője. A kis férőhelyszámú, a személyességet biztosító közösségi szállás a hagyományos hajléktalan ellátási intézményi formában fogalmilag be nem illeszthető védett szállás, a munkásszálló és a rehabilitációs célú átmeneti szállásformák egyfajta ötvözete szigorú házirenddel. A lakhatási program a foglalkoztatásra épül. A felvételnél előnyt élveznek azok, akik már munkaviszonnyal rendelkeznek, de minden új beköltözőnek egy hónapon belül alkalmazásba kell állnia.
- **Szolgálati lakások:** A program a LÉLEK-Házban és a Családos Közösségi Szálláson rehabilitálódott személyek számára minimum egy év időtartamra szolgálati bérlakást biztosít. A beköltözők a szolgálati lakás teljes rezsiköltségének csak egy részét fizetik. Szolgálati lakásban 2017-ben 15 egyedülálló ügyfél, és 3 család élt.

A LÉLEK-Pont (a szolgálati lakásból való kiköltözés után), 1 évig a határozott idejű bérleti szerződés lejártáig utánkövetést végez a rehabilitálódott személlyel, illetve családdal, melynek formája életvezetési tanácsadás, konzultáció, célja pedig a lakásvesztés megelőzése és az integráció további segítése, valamint a teljes integráció megvalósulása. Az utánkövetést követően a lakhatás megtartásának segítése érdekében a kiköltözőnek szüksége van további szociális típusú segítségre, azt a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ keretein belül látjuk indokoltnak biztosítani, hasonlóan bármely kerületi lakoshoz.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

A problémák jellemzően két területi egységben (Orczy negyed, Magdolna negyed) sűrűsödnek össze. A két krízisterület leszakadásának megállítását célozta a 2004-ben elindult

Magdolna Negyed Program. 2011-től kezdődően került sor a Magdolna Negyed Program III. ütemére, amely ugyan várhatóan nem eredményezett fundamentális változásokat a népszámlálásban rögzített társadalmi helyzethez képest, mindazonáltal számos elemével járult hozzá ahhoz, hogy javuljon a terület megítélése, oldódjanak a népesség szegregációs tendenciái.

Az Orczy negyed fejlesztésére az önkormányzat támogatást nyert a VEKOP 6.2.I-15. kódszámú „A leromlott településrészekben él alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten” című európai uniós pályázaton. A projekt által elérni kívánt célok, eredmények: a negyed szegényedésének megállítása és visszafordítása, a kedvezőtlen szociális helyzetű helyi lakosság képessé tétele a társadalmi és munkaerőpiaci integrációra, az épített környezet megújítása és a helyi társadalom erősítése, valamint komplex szociális városrehabilitáció. A projekt alprogramjai: lakhatás, foglalkoztatási és gazdasági, közbiztonság, közterület alprogram. A lakhatás alprogram keretén belül többek között sor kerül önkormányzati lakóépületek komplex közösségi megújítására, bérházak és bérlakások üzemeltetési költségének csökkentésére, közösségi zöldudvar programra, család és lakóház mentorálásra, speciális lakhatási projektekre. A foglalkoztatási és gazdasági alprogram keretén belül megvalósul a munkaerő-piaci (re)integráció, képzések, helyi gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés megváltozott munkaképességűek részére, gyermek és ifjúsági szabadidős programok hálózata, hátrányos helyzetű sportoló fiatalok tehetséggondozására.

Ezekben a negyedekben jellemző volt a magas munkanélküliség, az alacsony iskolázottság és a rendkívül alacsony minőségű lakásállomány.

A Magdolna negyed társadalmi helyzetére tekintettel itt sűrűsödnek leginkább a szociális ellátó intézmények. Nagy az alacsony komfortfokozatú lakások és kiemelkedően magas az egyszobás lakások aránya, mely meghaladja az 50 %-ot. A munkanélküliség kerületi szinten itt a legmagasabb 16,5 %. A negyed szegregációja kiemelkedő, a szegregációs mutató 16,4 %-os értéket mutat, ami már magasabb, mint a veszélyeztetettségi küszöbérték.

Az Orczy negyed népességében éppen az elmúlt évtizedben következett be radikális változás, az általános csökkenés helyett növekedést jelez a statisztika, ami egybevág a 15% feletti lakásszám növekedéssel. Ennek ellenére itt is nagy az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, a még meglévő, jelentős számú lakással rendelkező korszerűtlen épületek miatt. 2011-ben az egyszobás lakások aránya 50% volt. Jelentős az önkormányzati tulajdonú lakások aránya a területen, jellemzően a rosszabb állapotú ingatlanokban. A munkanélküliség aránya magas.

A két negyed tekintetében a 7 évesnél idősebb népesség iskolarendszerben elvégzett legmagasabb végzettsége, mind a fővárosi, mind a kerületi átlagnál jóval kedvezőtlenebb képet mutat a 2011-es népszámlálás adatai szerint. Az érintett 5373 fő 39%-a legfeljebb az általános iskola 8. évfolyamát végezte el, amely érték 11,5 százalékponttal magasabb a kerületi és 14,5 százalékponttal a fővárosi átlagnál. Az érintett lakosság 26%-a rendelkezik érettségivel és mindössze 18%-a egyetemi vagy főiskolai oklevéllel. Mindkét adat 7,5 százalékponttal alacsonyabb a kerületi átlagnál.

Gazdaságilag aktív népesség a lakosság 55%-a. Az öregségi, rokkantsági nyugdíjasok vagy egyéb járadékosok 18%-os aránya, kiegészülve a gyermekgondozási vagy egyéb ellátásban részesülő 4%-os aránnyal összesen 22%-os gazdaságilag inaktív népességet jelez.

Az eltartottak 23%-os népességarányából 17%-ot tesz ki a nappali tagozatos tanulók, bölcsődések és óvodások aránya. Összességében megállapítható, hogy a két negyed a gazdasági aktivitási értékek tekintetében kedvezőtlen képet mutat, amelyet legjobban a foglalkoztatottak csupán 44%-os aránya, valamint a 11%-os munkanélküliség jelez.

A kerület köznevelési intézményeiben is jelen van a szegregáció, részben spontán jelenségként (a szülők a szabad iskolaválasztás révén a magasabb presztízsű óvodákba/iskolákba íratják gyermekeiket), részben az oktatásszervezés ad módot rá a tagozatos osztályok működésével.

Az intézmények presztízse közötti különbségek kitapinthatóak. A statisztikák egyértelműen mutatják az iskolák eredményessége közötti különbséget. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint a Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskolában magas arányban találkozunk hiányzás miatti évfolyamismétlőkkel, ennek okai nagyrészt ismertek, de a problémát orvosolni szükséges. A Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskolában a végzős diákok többsége szakgimnáziumban, illetve szakközépiskolában folytatja tanulmányait. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban a diákok többsége szakiskolában tanul tovább. A kompetenciamérés adatai szerint az országos átlagnál gyengébb az ezekben az iskolákban tanuló diákok teljesítménye.

Magdolna negyed program (MNP): A Magdolna negyed Józsefváros és talán Budapest egyik legnagyobb kiterjedésű területe, mely a Fiumei út, Baross utca, Nagyfuvaros utca és a Népszínház utca által körülhatárolt területet foglalja magában, ahol a leromlott fizikai környezet, társadalmi-gazdasági elmaradottság, hátrányos helyzetű családok magas koncentrációja egzakt módon is kimutatható. A területen magas a hátrányos helyzetű családok koncentrációja és a roma népesség aránya is. A fizikai környezet folyamatos romlása és az évek óta tartó lefelé mozgó társadalmi spirál következtében a városrész egyre jobban leszakadt a kerület többi részétől.

A Magdolna Negyed Program III. projekt megvalósítása 2015-ben befejeződött, a negyed házai - közterei megújultak, ebben a részben a szociális programok is nagy hangsúlyt kaptak, mely a negyedben élő, hátrányos helyzetű családoknak, időseknek és fiataloknak segítenek felzárkózni. Működött a családfejlesztési szolgáltatás, melyhez 4 fő tevékenységi kör tartozott: természetbeni támogatások biztosítása és koordinálása, a kórházi szociális munkások jelzéseinek fogadása és továbbítása, továbbá lakossági tájékoztatás és tanácsadás a díjhátralék kezelésben és deviza hitel ügyekben érintett ügyfelek számára.

Szociális mosoda nyílt, ahol a rászorulóknak, az idősek, vagy az albérletben élő fiatalok, jelképes összegért ki tudják mosni a ruháikat.

A programban résztvevők munkacsoportokban tevékenykedtek.

A Szolgáltatás 1 – társadalmi akciók megszervezése, közösségi szociális munka, lakossági tanácsadás - munkacsoport 28 felújított 100%-ban önkormányzati tulajdonban lévő bérházban kb. 400 családdal foglalkozott folyamatosan. Feladatuk volt az épületek rehabilitációs

munkálatainak közösségi-szociális munkával való segítése, a helyi környezettudatosság elősegítése, valamint a lakosság tájékoztatása, tanácsadás.

A Szolgáltatás 2 – családfejlesztési - munkacsoport a 2013. évi kezdés óta összesen 95 családdal, ezek közül folyamatosan – jelenleg is – 56 családdal foglalkozik. Azok a családok kerültek be a programba, akik súlyos élethelyzeti problémákkal küzdöttek, önkormányzati bérletben élnek, és együttműködőek.

Szolgáltatás 3 – közösségi hely és mosoda – mosoda forgalma átlagosan napi 17 fő, heti átlag 260-280 fő, egy év alatt 385 fő.

Szolgáltatás 4 – FiDo Ifjúsági Központ programjai – munkacsoport aktívan közreműködött a bejáró fiatalok foglalkozásaiban, játékaiban, a szociális munka eszközeivel hatnak rájuk. A látogatói forgalom napi átlaga 50-60 fő, 500 fő/hó, kb. 6000 fő/év. A fiatalok foglalkozásaiban való naponkénti részvétel mellett további feladatok: iskolai megkereső munka, a Fido mentor program, az utcai megkereső program és az új fejlesztő játékok bevezetése.

Szolgáltatás 5 – Kálvária téri játszótéren utcai, illetve közösségi szociális munka a látogató gyerekekkel és szülőkkel, az InfoPonton lakossági információszolgáltatás és diákmunka mentorálás fiataloknak – 2014-2015-ben a programot a Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány – Józan Babák Egyesület konzorcium valósította meg.

Szolgáltatás 6 – Magdolna u. 47 és a Dankó 40 helyiségekben folytatott szoft tevékenységek – az itt működő „Társadalomból kirekesztett nők foglalkoztatása és rehabilitációja” szolgáltatást kezdetben a Váltó-sáv Alapítvány, majd a Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt. látta el. A Fókusz Női Közösségi Központ 2015 júliusa óta várja gazdag, változatos programkínálatával a kerületben és környékén élő nőket. 2018 áprilisától várják azokat az édesanyákat, akik 0-3 éves korú gyermekeikkel otthon vannak, tartalmas programokat és interaktív előadásokkal készülnek, melyekkel a gyermeknevelés és a pszicho szociális fejlődést segítik.

Az MNP III. projekt befejezését követően azok, akik igényelnek továbbra is segítő szolgáltatásokat, a JSzSzGyK szakmai egységeiben hozzájuthatnak.

Józsefváros kedvezőtlen szocio-demográfiai helyzete, az alacsony iskolázottság, az alacsony jövedelmek, a hátrányos helyzetű gyermekek kimagasló aránya jelentős problémákat okoz és visszahat a gazdasági, környezeti helyzetére is. Az elmúlt évek városrehabilitációs programjai megmutatták, hogy a lakók bevonása növeli a projektek sikerességét, jelentősen képes csökkenteni a társadalmi feszültségeket. A városrehabilitációs program folytatásaként javasolt egy olyan, egész kerületet érintő programot elindítani, amely a szegénység okainak kezelésére, illetve a kerület fejlesztési stratégiájában kiemelt célokhoz kapcsolódó szemléletformálásra a közösség által megvalósított partnerségi projekteket finanszíroz. A Smart City Stratégia keretében megvalósuló projekt során a kerület civil szervezetei, a kis és középvállalkozásai az alábbi kisprojekteket tervezheti: hátrányos helyzetű lakosok számára foglalkoztatási programok indítása, a szegénység okainak kezelése, klímaadaptáció és szemléletformálás, helyismereti programok, tananyagok fejlesztése, digitális írástudás programok szervezése, iskolai mentorprogram a végzettség növeléséért, valamint kerületi integrációs és közösségfejlesztő programok elindítása.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2013	0	45	10
2014	0	45	10
2015	0	45	10
2016	0	45	10
2017	0	45	10

TelR, KSH Tstar

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdésében meghatározott kötelező, és az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatait részben a Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ (továbbiakban JEK), részben egészségügyi feladat ellátási szerződések útján látja el. Az egészségügyi alapellátást 2017-ben 45 háziiorvosi és 10 házi gyermekorvosi körzetben látják el, ezen kívül összesen 22 fogorvosi körzetben történik a kerület lakosságának fogászati alapellátása, mely szerződés útján kerül biztosításra.

Józsefváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 151/2016. (VI.02.) számú határozatában elfogadta a Józsefvárosi Háziiorvosi Életpályamodel bevezetését, melynek célja a Józsefvárosban a háziiorvosi feladatellátás jelenlegi és jövőbeni támogatása, a háziiorvosok megtartása, munkafeltételeinek javítása. 2018-ban a betöltetlen háziiorvosi praxisok száma: 3, gyermekorvosi praxisok száma: 2. Ezeket helyettesítéssel látják el.

Az Önkormányzat 2018. február 1. napján pályázati felhívást tett közzé a háziiorvosok részére. A pályázat elsődleges célja, hogy az Önkormányzat a kerület háziiorvosi/házi gyermekorvosi egészségügyi alapellátását területi ellátási kötelezettséggel végző egészségügyi szolgáltatók, egyéni vállalkozók részére az alapellátás színvonalának növelése érdekében a háziiorvosi praxisok eszközellátottságának, illetve működési feltételeinek javítása céljából anyagi támogatást nyújtson eszközök beszerzésére, tanfolyamon/továbbképzésen való részvételre. A kerületben az általános járóbeteg-szakellátást az Önkormányzat által alapított és működtetett Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ (JEK) látja el.

A Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ kimutatása a 2017. évi esetszámokról

Szakrendelés	Esetszám	orvos		
		státusz	fő	vállalkozó orvos (fő)
Addiktológia	3 734	2	2	0
Allergológia	2 043	0,8	0,6	0,6

Bőrgyógyászat	20 523	6,2	6,2	0,6
Fül-orr-gégészet	11 079	2,4	2,4	0,4
Gasztroenterológia	4 642			
Ideggyógyászat	4 850	2,4	2,4	0,4
Kardiológia	6 048	1,8	0,6	0
Laboratórium	43 088	1	1	1
Nőgyógyászat	11 904	4,4	2,6	0,6
Onkológia	702	0,5	0,2	0,2
Ortopédia	3 841	1,8	1,8	0,6
Pszichiátria	20 281	5	4,5	0
Reumatológia	86 334	6,6	5,47	4,47
Röntgen	24 724	5,7	5,6	1
Sebészet	17 505	4,9	4	1,4
Szemészet	9 721	3	2,6	1,4
Tüdőgyógyászat	25 268	4	4	1,6
Urológia	6 673	2	1,4	1,4
Összesen	302 960	54,5	47,37	15,67

A gasztoenterológiánál nem került kitöltésre a státusz rész, mivel a gasztoenterológia a sebészet óraszámain belül működik. A sebészet 4,9 státuszából 0,33 álláshelyen látnak el gasztoenterológiai feladatokat.

A JEK-ben 18 különböző szakrendelésen a 2017. évben összesen 302 960 orvos-beteg találkozó történt. A legnagyobb számban a Reumatológián láttak el betegeket. Jelentős a betegforgalom a labor, tüdőgondozó, pszichiátria, a röntgen, valamint a bőrgyógyászat szakrendelésein. Az összesen 54,5 szakorvosi státuszon 63 orvos dolgozik.

A szakorvosi rendelések a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonát képező, Auróra u. 22-28. sz. alatti ingatlanban, valamint a Korányi S. u. 3/A sz. ingatlanban történnek. Az Auróra utcai ingatlanban a járóbeteg-szakellátáson kívül alapellátás is működik.

2015-ben megújult a Szent Kozma Egészségügyi Központ, azóta pedig jelentős eszközfejlesztések történtek az intézményben. 2017-ben 120 millió forintos eszközberuházás valósult meg a szakrendelőben, 2018-ban pedig pályázatot nyújtottak be az Egészséges Budapest Program járóbeteg-szakrendelések fejlesztésére meghirdetett kiírásán, amihez az önkormányzat 46 millió forintos önrészt biztosított.

Józsefváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2009-ben döntött a szűrőszombatok bevezetéséről, azóta szinte minden hónapban – évente átlagosan tíz alkalommal – szombatonként ingyenes szűrővizsgálatokat szerveznek a kerületi lakosoknak. A program célja a lakosság körében leggyakrabban előforduló népbetegségek kiszűrése, azok kockázatára való figyelemfelhívás.

A JEK rendszeresen végzi a lakosság egészségügyi szűréseit a „szűrő szombat” elnevezésű program során, mely lehetőséget biztosít ingyenes szűrővizsgálatok igénybevételére.

2018. június 23-án kibővített szűrőszombatot tartottak az Auróra utcai szakrendelőben, ahol 13 különböző szűrés nyújtott lehetőséget arra, hogy az esetleges betegségeket időben

felismerjék és így eredményesen kezeljék. Többek között bőrgyógyászati, diabetológiai, fül-orr-gégészeti, kardiológiai, ortopédiai vizsgálatokat vehettek igénybe a kerületi lakosok. A szűrések során a megelőzésre koncentrálnak, életmódbeli tanácsokat is adnak az orvosok. Az a tapasztalat, hogy népszerűek a lakosság körében ezek a szombatok, és jó néhány kezdődő betegséget ki tudnak szűrni, majd eredményesen kezelni. Csaknem tíz éve adott ez a lehetőség a Józsefvárosban, ami példa nélküli budapesti viszonylatban.

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény szabályozza a gyógyszertárak működését. A gyógyszertár feladata a lakosság gyógykezeléséhez szükséges gyógyszerek, tápszerek, gyógyászati segédeszközök és a gyógyszertárban forgalmazható egyéb termékek helyes alkalmazására vonatkozó teljes körű tájékoztatással történő kiszolgáltatása, az e termékekkel kapcsolatos, a betegségek megelőzését szolgáló, a betegekkel történő együttműködést megvalósító felvilágosító, tanácsadó szolgáltatás, a helyes és eredményes gyógyszeres terápia elősegítése, követése, valamint a prevencióban, népegészségügyi programokban való részvétel. Józsefvárosban jelenleg 29 gyógyszertár működik, mely szolgáltatás a kerület egészében elérhető.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	2 229
2014	2 127
2015	2 297
2016	1 680
2017	2 653

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátási igazolvány alanyi, normatív jogcímen a kormányhivatal hatáskörében, valamint méltányossági jogcímen az önkormányzat hatáskörében kerülhet kiállításra. Közgyógyellátási igazolvánnyal 2016-ban 1680 fő rendelkezett. 2017-ben 973 fővel többen (2653 fő) szorultak közgyógyellátásra.

Ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulást, ha a hozzátartozó állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. 2017-ben a 2013. évhez képest 41 fővel csökkent a támogatásban részesülők száma.

Év	Ápolási díj, alanyi jogon támogatásban részesítettek évi átlagos száma
2013	366
2014	362
2015	364
2016	360
2017	325

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sportprogramokhoz való hozzáférés

A Józsefvárosi Községi Nonprofit Zrt. szervezésében és lebonyolításában működő nyári napközis tábor keretein belül a józsefvárosi gyermekek sportfoglalkozásai a Homok u. 7. alatti sportpályán biztosított, mely pályák gumiborítása biztosítja a gyermekek minél biztonságosabb, színvonalasabb szabadidős tevékenységeit.

Az Ovi-foci program: a kerület öt óvodájában (NEO Napsugár Tagóvoda, Szákszorszép Tagóvoda, Katica Tagóvoda, Virágkoszorú Tagóvoda és a Napraforgó Egyesített Óvoda) kapott helyet az Ovi Foci Közhasznú Alapítvány által támogatott műfüves 6×12m-es sportpálya, mely a legkisebbek számára nyújt lehetőséget a mozgásra, illetve a mozgás örömeinek felfedezésére. Az Alapítvány biztosítja a sportpályán a futballfoglalkozások megtartásához szükséges eszközöket, valamint óvodapedagógusok részére a képzést a megfelelő foglalkozások megtartásához.

A Józsefvárosi Önkormányzat a sport feladatokat az óvodai foglalkozásokon biztosítja hét tornaszobában és három tornateremben. Jelenleg négy óvodában (Kincskereső, Napsugár, Hétszínvirág, TÁ-TI-KA) nincs biztosítva a sportfoglalkozásokhoz tornaszoba, vagy tornaterem. Ezekben az óvodákban a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat terembérléssel biztosítja a gyermekek számára az egészséges fejlődéshez szükséges testnevelés foglalkozások megtartását.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött az MTK Budapest FC-vel, valamint a Ferencvárosi Torna Clubbal és az FTC Női Kézilabda Kft-vel, melynek keretében a józsefvárosi gyerekek az iskolájukban és az egyesület csarnokában kézilabdáznak, az FTC potenciális utánpótlását jelentik.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat kapcsolatban van Budapest Főváros Önkormányzatával, ahonnan folyamatos tájékoztatást kap a budapesti sportversenyekről, sportolási lehetőségekről.

A kerületi egyesületek közül jelentős az MTK Hungária, labdarúgó pályája a Hungária körúton, a BKV Előre SE pályája a Sport utcában található, itt labdarúgó, kajak-kenu, súlyemelés és teke szakosztályok működik.

Az önkormányzat szeretne mindenki számára elérhető sportolási lehetőséget biztosítani, ezért a Losonci Téri Általános Iskola uszodáját a lakosság is használhatja hétköznapi az oktatások előtt és után. Az önkormányzat tervei között szerepel a Nemzeti Községi Egység uszodájának kerületi lakosok általi kedvezményes használatának biztosítása.

Az önkormányzat pályázott a Magyar Kézilabda Szövetség által kiírt országos tornaterem felújítási pályázati felhívásra. Ennek keretén belül felújításra került a Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános iskola, a Lakatos Menyhért Általános Iskola, a Molnár Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, a Losonci Téri Általános Iskola torna terme, sportudvara, valamint a Józsefvárosi Egységes Gyógyypedagógiai Módszertani Intézmény és Általános Iskola sportudvara.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat minden évben sport pályázatot ír ki, melyen támogatáshoz juthatnak egyesületek egyaránt. A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat focicsapata évente részt vesz a kerületek közötti focitornáján.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény rendelkezései alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat. A szociális igazgatás hatósági feladatait a Hivatal Humánszolgáltatási Ügyosztály Családtámogatási Irodája látja el.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások tekintetében a kötelezően előírt vagy önként vállalt feladatokat az önkormányzat saját fenntartású intézményein keresztül vagy feladat-ellátási szerződés útján biztosítja a lakosság számára.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2015. évi módosítása értelmében a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integráltan egy szervezeti és szakmai egységben működhet csak tovább 2016. január 1. napjától. A fenti változtatásoknak való megfelelés érdekében a kerületi feladat ellátás módja, szervezeti keretei felülvizsgálatra kerültek.

Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (JSzSzGyK)

székhely: 1081 Budapest, Népszínház u. 22.

A JSzSzGyK a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat integrált formában biztosítja, fenntartva a – részben önálló – szervezeti egységek együttműködését és feladatmegosztását, a szolgáltatások egymásra épülését.

A szolgáltatások szervezésével az intézmény biztosítja:

- a gyermekvédelmi rendszer helyi működtetését, illetve

- segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémák megoldásához, továbbá
- átmeneti bentlakásos jelleggel teljes körű ellátást nyújt 0-18 éves korig gyermekek, valamint családok és tartós felügyeletet, gondozást igénylő, de kórházi ellátásra nem szoruló idős személyek számára.

A JSzSzGyK Család- és Gyermejjóléti Szolgálat szakmai egység a kerületben élő egyének, családok, fiatalok és gyermekek részére információt szolgáltat, tanácsot ad, segítséget nyújt a szociális helyzetükből adódó hátrányok csökkentésében, szabadidős programokat szervez és közvetít, valamint kapcsolatot tart a jelzőrendszer valamennyi tagjával, önkormányzati intézményekkel, más szervezetekkel, hatóságokkal, valamint civil szervezetekkel.

A JSzSzGyK Család és Gyermejjóléti Központ Hatósági tevékenységhez kapcsolódó szakmai egysége a hatósági feladatokhoz kapcsolódó (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás, utógondozás) családok védelmére irányuló tevékenységet biztosítja.

A JSzSzGyK Szolgáltatások szakmai egység feladata prevenciós jelleggel az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők számára, valamint a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos, speciális, illetve egyéb szolgáltatások, programok nyújtása.

Kötelezően ellátandó feladatok keretében nyújtott szolgáltatások:

- Speciális szolgáltatások (Gyvt. 40/A § szerint):
  - kapcsolattartási ügyelet, ennek keretében közvetítői eljárás (Kőrös u. 35.)
  - utcai (lakótelepi) szociális munka (Szerdahelyi u. 13.)
  - kórházi szociális munka biztosítása (Kőrös u. 35.)
  - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat +36 (20) 493-1925
  - jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás (Kőrös u. 35.)
  - családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, mentálhigiénés szolgáltatások (Kőrös u. 35.)
  - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (Déri Miksa u. 3. fsz. 4.)
  - mediáció – családban jelentkező konfliktusok megoldásának segítése
- Népkonyha (Magdolna u. 43.)

Önként vállalt feladatok keretében nyújtott szolgáltatások:

- Hátralékkezelési szolgáltatás (Dobozi u. 23.)
- Intenzív Családmegtartó Szolgáltatás (Dobozi u. 23.)
- Adományközvetítő szolgáltatás (Koszorú u. 4-6.)
- Köz(össégi) hely és Mosoda (Szerdahelyi u. 13.)
- FiDo Ifjúsági Központ (FiDo tér_ működési helyként)
- Kálvária tér InfoPont és játszótér közösségi-szociális program, diákmunka mentorálás (Kálvária tér-működési helyként)

- drogprevenációs tevékenység
- Egyéb szolgáltatások (Déri Miksa u. 3.)
  - gyógytornász
  - gyógymasszőr
  - fodrász
  - személyszállítás

Az **Átmeneti Gondozás** szakmai egység egyik intézménye a **Gyermekek Átmeneti Otthona** Budapest VIII. kerület Józsefváros által nyújtott szolgáltatás, mely ideiglenes jelleggel, nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek átmeneti gondozását vállalja fel, melynek során az otthonba került 0-18 éves korú gyermekek részére teljes körű ellátást biztosít. 2015. áprilisától biztosítja a 0-3 éves korú gyermekek ellátását is. A Gyermekek Átmeneti Otthonának működési területe Budapest Főváros VIII. kerület közigazgatási területe, valamint Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy férőhely, Budapest Főváros VI. Kerület Terézvárosi Önkormányzatával, valamint Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy-egy férőhely biztosított a rászoruló gyermekek részére.

2018. január 1-től működik a **Családok Átmeneti Otthona** a Koszorú utcai telephelyen 34 férőhellyel, a Kisfaludy utcai telephelyen 6 férőhellyel. Az intézmény külső férőhelye 12 fő ellátott – a Sárkány utca 14. fsz.1., a Karácsony S. u. 22. I.22., Kőrös u. 4/aI.9.alatt található.

A kerületi átmeneti gondozás célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson, s fogadjon az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat és gyermekeiket, továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét. Az átmeneti gondozás formái között közvetlen információcsere valósul meg, ami lehetővé teszi a gyermek és a családok számára leginkább megfelelő ellátási forma kiválasztását.

2018. első félévében a Családok Átmeneti Otthonának Koszorú és Kisfaludy utcai telephelyek átlag kihasználtsága 21 fő volt. A külső férőhelyeket ezen időszak alatt nem vette igénybe senki.

Az **Időskorúak Átmeneti Otthona** által nyújtott alapszolgáltatások a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek átmeneti otthona** (Ezüstfenyő Gondozóház).

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat, mint fenntartó önként vállalt feladatként 1997. februárja óta folyamatosan biztosítja, a fenntartásában működő az Ezüsfenyő Gondozóházban (1087 Budapest, Kerepesi út 29/A. szám alatt) a Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatal által kiadott határozatlan időre szóló működési engedélyében foglaltak alapján a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, 80 jelzőkészülék működtetésével.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

2017-ben 59-73 db készülék volt folyamatosan kihelyezve az igénylők lakásán, és 164 segélynyújtást igénylő riasztás volt, mely esetekben a gondozónők a szükséges intézkedéseket megtették.

2017-ben az Ezüstkényő Gondozóház és a Jelzőrendszeres Házi segítségnyújtás integráltan részt vesz a Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete által biztosított Speciális gondozást igénylők segítése elnevezésű programban, mely a demencia kórképpel rendelkező személyek és hozzátartozók életvitelének segítségére fókuszál. A felmérések alapján a kerületben 236 fő diagnosztizált demens lakos él, ezen kívül igen magas a demenciára jellemző mutatók megjelenése az idősek klubjaiban. Az önkormányzat a demensek és családjuk részére a segítségnyújtást térítésmentes adathordozó formájában biztosítja.

Házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés (1089 Budapest, Orczy út 41.)

Házi segítségnyújtás keretében, saját otthonukban nyújtunk ellátást az önmaguk ellátására csak részben, vagy már egyáltalán nem képes idős beteg, vagy fogyatékkal élő embereknek. A gondozás a kérelmező önálló életvitelének fenntartása érdekében, saját szükségleteinek figyelembe vételével történik. A szakmai egység fő tevékenységei: fizikai, egészségügyi, mentális gondozás, a szociális és egyéb ügyintézés. A házi segítségnyújtás igénybevétele térítési díjhoz kötött. A térítési díj az igénybevevő jövedelme alapján számolódik ki, amely szorzódik a gondozási órák számával. A házi segítségnyújtást aktívan igénybevevők száma 2017. december 31-én 144 fő volt. Azon kerületi lakosok számára, akik önmaguk részére tartósan vagy átmenetileg nem tudják biztosítani a napi egyszeri meleg ételt, a szakmai egység szociális étkeztetést biztosít. Az étkezés igénybe vétele önkéntes, melyet az igénylő rászorultságára hivatkozva (életkor, betegség, vagy szociális helyzet) kérhet. Az étkezés igénybevétele térítési díjhoz kötött.

A szociális étkeztetést aktívan igénybevevők száma 2017. december 31-én 278 fő volt.

Nappali ellátás

A nappali ellátást biztosító intézmény az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak.

A kerületben az idősek, a szenvedélybetegek, valamint az értelmi fogyatékosok nappali ellátása térítésmentesen kerül biztosításra. Az ellátottak számára a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat munkanapokon biztosítja az ellátást, melyet külön térítési díjfizetés mellett kiegészíthet az egyéb szolgáltatás, és a szociális étkezés akár hétfőig is.

Idősek nappali ellátása:

- **Napraforgó Idősek Klubja**
Cím: 1089 Budapest, Delej u. 34.
- **Ciklámen Idősek Klubja**
Cím: 1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 17.
- **Víg Otthon Idősek Klubja**

Cím: 1084 Budapest, Víg u. 18.

- **Őszikék Idősek Klubja**

Cím: 1082 Budapest, Baross u. 109.

- **Reménysugár Idősek Klubja**

Cím: 1084 Budapest, Mátyás tér 4.

A klubok 2017. évi kihasználtsága 78,40 %-os volt. A 2016. év azonos időszakához képest a kihasználtság 2,68%-os csökkenést mutat, melynek okai felújítási munkálatok, elhalálozás. A csökkentést nyílt napok szervezésével kívánják megállítani, bízva a felújított klubok vonzerejében.

Szenvedélybetegek nappali ellátása

Mátyás Klub

Cím: 1084 Budapest, Mátyás tér 12.

A szenvedélybetegek nappali intézménye krízishelyzetbe került és/vagy abból kilábaló szenvedélybetegek nappali ellátását végzi, emellett speciális segítő programokat, szociális és lelki segítséget, kulturális és szabadidős programokat, illetve igény esetén kedvezményes étkeztetést nyújt klienseinek. Az ellátás célja elősegíteni a szermentesség, majd a józanság elérését és megtartását, valamint a társadalomba és a szűkebb környezetbe való visszailleszkedést, a munkavállalást és az életminőség megtartását, javítását. A klub 2017. évi kihasználtsága átlagosan 92,86%-os. Az ellátottak átlagéletkora 58,57 év.

Fogyatékosok nappali ellátása

Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (ÉNO)

Cím: 1082 Budapest, Kis Stáció u. 11.

Az ÉNO Budapest VIII. kerületében élő, 3 év feletti értelmileg, illetve halmozottan sérült (mozgás, hallás, látás) személyek, valamint külön megállapodás alapján a Főváros közigazgatási területén élő sérült fiatalok nappali ellátását biztosítja. A 2017. évet 20 fős létszámmal zárták.

A kerületben működő személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató civil szervezetek

Emberbarát Alapítvány

Az Alapítvány 2017. évben biztosította 5 fő Budapest VIII. kerületi állandó vagy tartózkodási hellyel rendelkező férfi szenvedélybeteg (alkohol, drog) részére a bentlakásos férőhelyet. A Józsefvárosi Önkormányzat az Alapítvánnyal 2018-ban is kötött szolgáltatási szerződést.

Az Alapítvány intézményrendszere olyan 10-55 év közötti, gyógyulásra motivált szenvedélybeteg rehabilitálását végzi, akik alkohol-, drog-, játék-, illetve egyéb függőségük miatt önálló életvitelre nem képesek, de akut fekvőbeteg gyógyintézeti kezelésük nem indokolt, és ezt belátva önként kérik felvételüket. Az ellátottak részére teljes körű ellátás kerül biztosításra, mely napi háromszori étkezést, ruházatot, textília biztosítását, egészségügyi és

mentálhigiéniai ellátást, lakhatást, valamint terápiás és készségfejlesztő foglalkoztatást foglal magában. Az ellátási szerződés keretein belül összesen 4 fő vette igénybe az Alapítvány szolgáltatását.

Félúton Alapítvány

Az Alapítvány 2006. január 01. napjától végzi a kerületben a szenvedélybetegek közösségi, illetve 2010. április 1 napjától a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását a 1089 Budapest, Orczy út 27. szám alatt működő „Orczy” Szendélybetegek Nappali Klubjához integráltan. Azok a 18. életévüket betöltött életvitelszerűen a VIII. kerületben élő szenvedélybetegek (elsősorban alkohol-, kábítószer-, illetve gyógyszerfüggőséggel küzdő személyek), akik mentális és szociális helyzetük javítása érdekében lakókörnyezetükben

2017-ben a nappali ellátást átlagban 140 fő vette igénybe, amelynek 71%-a józsefvárosi lakos. Az előző évhez hasonlóan a kliensek jelentős része a 40-59 év közötti korcsoportba tartozik. Az alacsonyküszöbű ellátás során összesen 122 fő klienssel kerültek kapcsolatba, akik az év folyamán 1163 alkalommal vették igénybe szolgáltatásukat, ez 60%-kal több, mint az előző évben. A kliensek 90%-a kerületi lakos vagy életvitelszerűen a VIII. kerületben tartózkodik. Az életkori megoszlást tekintve a kliensek jelentős része a 24 év feletti – tapasztalati úton azonosítva - korcsoportba tartozik.

Az Alapítvány munkatársai elsősorban az ellátottak otthonában, illetve lakókörnyezetében nyújtanak segítséget. Tanácsadással, információnyújtással támogatják az ellátottakat és hozzátartozóikat. A szolgáltatásnyújtás rendszerességét minden esetben az ellátottal közösen kialakított gondozási terv határozza meg.

Szigony-útitárs a Komplex Pszicho-Szociális Rehabilitációért Közhasznú Nonprofit Kft.

A Kft. a pszichiátriai betegek nappali ellátása szociális alapszolgáltatást biztosítja a mindenkori feladat-ellátási szerződés alapján.

Pszichiátriai betegek részére alapszolgáltatást biztosít, amely az öntevékenységre, az önszerveződésre épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők szükségletei alapján a kulturális, szabadidős, tájékoztató, képzési, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok, találkozók szervezését, lebonyolítását. Lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint a kliensek alapvető higiéniai szükségleteinek kielégítésére.

A nappali ellátás keretében olyan programokat biztosít, amelyek hozzájárulnak az ellátottak/klubtagok társadalmi re-integrációjához. A nappali ellátás alapvetően egy nyitott, szükségletekre gyorsan reagáló, integráló szerepet betöltő ellátási forma, amely települési szinten háttérét adhatja az alapszolgáltatások összekapcsolásának. A nappali ellátás készségfejlesztést nyújt az önellátás, az emberi kapcsolatok, a munka, valamint a szórakozás területén. A készségfejlesztés az ellátottak/klubtagok igényeinek megfelelően megvalósulhat egyéni tréning, vagy csoportos foglalkozások keretében.

Moravcsik Alapítvány

Az Alapítvány a pszichiátriai betegek nappali ellátása szociális alapszolgáltatást biztosítja a mindenkori feladat-ellátási szerződés alapján.

Az Alapítvány alaptevékenysége a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika és az azzal együttműködő szervezetek tevékenységének támogatása; a pszichiátriai és idegrendszeri kutatások támogatása, azok szervezése és elősegítése; a lelki betegségek megelőzésével és gyógyításával kapcsolatos oktatás támogatása; valamint a társadalom mentálhigiénéjének javítása, és a társadalom pszichiátriai kultúrájának emelése.

Az Alapítvány tevékenységei közé tartozik az egészségmegőrzés, a pszichiátriai rehabilitációs tevékenység, rehabilitációs és szociális foglalkoztatás végzése, elősegítése, támogatása.

Az Alapítvány létrehozta a Budapest Art Burt Galériát, ahol a klienseik megismerkedhetnek különböző képzőművészeti technikákkal és megtapasztalhatják az alkotás örömét, rendszeresen kiállítanak az ellátottak alkotásaiból, ezenkívül egyéb más galériákban is megtekinthetők a Moravcsik Alapítvány ellátottjainak alkotásai. Az alkotó tevékenység a művészi kreativitás folyamata a pszichiátriai betegek állapotára kifejezetten jó hatással van.

Az Alapítvány évek óta foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat, többek között a Kálvária u. 19-es telephelyén.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Budapest egyik nagy szociális városrehabilitációs fejlesztése, a Magdolna Negyed Program III. üteme (MNP III.) 2013 és 2015 között valósult meg.

A Magdolna negyed megújításának harmadik üteme az Európai Unió és a Magyar Kormány támogatásával valósult meg. Józsefváros önkormányzata 3,8 milliárd forintot nyert a városrész megújításához. A lakhatási körülmények javítása érdekében 28 önkormányzati tulajdonban lévő bérház felújítását végezték el, és 14 társasházi tulajdonban lévő lakóépület rekonstrukcióját támogatta az önkormányzat. A felújítások mintegy 1300 családot érintettek. Az épületek, terek megújítása mellett sokrétű társadalmi, közösségi, szociális és bűnmegelőzési, valamint foglalkoztatási programok és szolgáltatások indultak. Társadalmi, közösségi akciókat szerveztek a lakosoknak, bevezették a Szomszédügyi Rendőr Programot a fokozott rendőri jelenlét és a polgárokkal való jó kapcsolat kialakítása érdekében. A Kesztyűgyár Közösségi Házban rendszeresen családi- és gyermekprogramokon vehettek részt a környékbeliek. A Mátyás téren több alkalommal tartottak nagyszabású rendezvényeket, koncerteket. A képzési programok a negyed egyik fontos problémájára, a tartós munkanélküliségre kínáltak megoldásokat. Az állásbörzéken több százan kaptak közvetlen állásajánlatot és jutottak munkához.

Az Orczy negyed fejlesztésére az önkormányzat támogatást nyert a VEKOP 6.2.I-15. kódszámú „A leromlott településrészekben él alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten” című európai uniós pályázaton. A projekt által elérni kívánt célok, eredmények: a negyed slumosodásának megállítása és visszafordítása, a kedvezőtlen szociális helyzetű helyi lakosság képessé tétele a társadalmi és munkaerőpiaci integrációra, az épített környezet megújítása és a helyi társadalom erősítése,

valamint komplex szociális városrehabilitáció. A projekt alprogramjai: lakhatás, foglalkoztatási és gazdasági, közbiztonság, közterület alprogram. A lakhatás alprogram keretén belül többek között sor kerül önkormányzati lakóépületek komplex közösségi megújítására, bérházak és bérlakások üzemeltetési költségének csökkentésére, közösségi zöldudvar programra, család és lakóház mentorálásra, speciális lakhatási projektekre.

A foglalkoztatási és gazdasági alprogram keretén belül megvalósul a munkaerő-piaci (re)integráció, képzések, helyi gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés megváltozott munkaképességűek részére, gyermek és ifjúsági szabadidős programok hálózata, hátrányos helyzetű sportoló fiatalok tehetséggondozására.

A Józsefvárosi Önkormányzat 2018-ban pályázatot nyújtott be a Csarnok negyed rehabilitációjára a Fővárosi Önkormányzathoz. A pályázat keretében a Déri Miksa utca rekonstrukciója mellett közösségépítő és identitáserősítő programokat is szerveznének. A területen élőknek egy cselekvési tervet mutatnának az utcák tisztán tartása, az élhető környezet megóvása és a lakosok életminőségének javulása érdekében. Ezért egészségmegőrző rendezvényeket, kulturális, közösségfejlesztő, szabadidős programokat szerveznének a Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt. bevonásával.

Józsefváros Önkormányzata 2018-ban elnyerte a Családbarát Önkormányzat díjat. Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros újjáépült. A kerület fejlesztése érdekében tett intézkedések mindegyike egy szerethetőbb, élhetőbb és biztonságosabb, családbarát létté kialakítását célozta meg, ennek érdekében a parkok, a közterületek megújultak, új játszóterek kerültek kialakításra, a meglévők pedig felújításra, a kerületi intézmények is megújultak, új bölcsőde, óvoda és háziorvosi rendelők átadásra került sor, a bölcsődék, óvodák esetében eszközeik bővítése és fejlesztése is megkezdődött. Józsefvárosban az elmúlt időszakban kiemelt cél volt a gyermekjóléti intézmények fejlesztése. Az óvodai kapacitásbővítés érdekében a Képviselő-testület 2014-ben a Százados úti óvoda újjáépítését határozta el, egy 6 óvodai csoportot magában foglaló, a XXI. századi kihívásoknak megfelelő új óvoda felépítése által. A mintegy 326 millió forintos, saját forrásból megvalósuló beruházásnak köszönhetően 2017 szeptemberétől már az új épületben kezdhették meg a gyermekek a 2017/18-as nevelési évet. A Százados úton a Pitypang Tagóvoda új épülete a korábbi játszóudvar helyén létesült, a régi óvodaépület helyén pedig egy nagyobb játszóudvar került kialakításra, ahol a meglévő játszóelemeket újjal egészítették ki. A játszóudvar zöldebbé tétele érdekében összel füvesítettek és több száz cserje elültetésére került sor.

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsőde „Az Év Felelős Foglalkoztatója 2017” pályázat közsféra kategóriájában 1. helyezést ért el, mely igazolja a bölcsődék szakmai vezetésének magas színvonalát.

„Civilek a Palotanegyedért Egyesület” Belső-Józsefváros felvirágoztatásáért dolgozik, célja a városnegyed kulturális örökségeinek a megóvása és ismertté tétele, kulturális és szórakoztató szolgáltatásainak továbbfejlesztése, valamint a helyi identitástudat megerősítése, a negyedbeli lokálpatriotizmus megerősítése céljából jött létre.

A **Társak a Teleki Térért Egyesület** 2013-ban alakult lokálpatrióta józsefvárosi lakosok kezdeményezésére. Az alapítók fő célként szűkebb lakókörnyezetek megújítását és

megóvását, valamint a közösségi élet építését és egy aktív, összetartó lakóközösség létrehozását tűzték maguk elé.

Nap Klub Alapítvány több mint másfél évtizede munkálkodik a Nap utcai lakótelepen és környékén a szolidaritáson és kölcsönös segítségnyújtáson alapuló közösségek megteremtésén, fejlesztésén.

Több civil szervezettel összefogva és az önkormányzat támogatásával kosárlabdapályát építettek. A „Tiszta, virágos lakótelepért!” mozgalom keretében támogatták, segítették szomszédságuk öntevékeny munkáját lakóhelyük szépítéséért, lakhatóbbá tételéért. Varrótanodájukban közel kétszázan sajátították el a szabás-varrás ismereteit, az önszolgáltató körökben pedig a kölcsönös segítségnyújtás gyakorlatát. Játszóházi foglalkozásaikra gyerekek és felnőttek egyaránt örömmel járnak.

Kapocs Ifjúsági Önszolgáltató Szolgálat Alapítvány elsődlegesen segítő szervezet 12-29 éves fiatalok számára. Az Alapítványhoz fordulhatnak mindazon fiatalok, akik bármilyen nehézséggel, akadállyal, kérdéssel vagy problémával szeretnének megbirkózni, legyen az családi, iskolai, tanulási, pénzkereseti lehetőségekkel vagy egyébvel kapcsolatos. Az Alapítvány 2006. július 01. napjától 15 év időtartamra együttműködési megállapodást kötött az Önkormányzattal, melynek keretében a VIII. kerületben élő veszélyeztetett fiatalok számára speciális szolgáltatások, programok területén nyújt szolgáltatásokat. Az Alapítvány a VIII. kerületi Mátyás tér 14. szám alatti épületből elköltözött a III. kerületbe.

Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvány

2005-ben alakult azzal a céllal, hogy segítséget, információt, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújtson a gyermekeket egyedül nevelő szülőknek, családoknak. Az Alapítvány elsődleges feladatának tekinti, hogy információt nyújtson gyakorlati kérdésekben, szakértők segítsék az egyedülálló szülőket speciális problémáikban és alkalmat teremtsen arra, hogy a szülők saját tapasztalataikon keresztül segítsék egymást, a gyermeküket egyedül nevelők számára is megteremtse a munkahelyi és társadalmi esélyegyenlőséget, megszüntesse az egyedülálló szülők elszigeteltségét, elmagányosodását, lehetőséget teremtsen arra, hogy társadalmi párbeszéd indulhasson a témában.

Az alapítvány által működtetett Egyszülős Központ a Budapest VIII. kerület, Üllői út 30. szám alatt kezdte meg működését.

A Központ két fontos pillére épül, az egyik a segítségnyújtás: a családok jogi, pszichológiai, munkajogi, mediátori segítséget vehetnek igénybe, ingyen co-working irodában dolgozhatnak, tárgyalhatnak, tárgyi segítséget kaphatnak, valamint a központ mini-inkubátorházként is segítséget kíván nyújtani vállalkozások elindításához, munkahelyi elhelyezkedéshez. Ezen kívül nyáron táborokat szervez több száz család, illetve gyermek számára. A másik fontos pillér a közösségépítés. Tavasszal egy több mint 1000 fős kutatást végeztek arról, hogy milyen segítséget, támogatást várnak a szülők és a legnagyobb problémának az elmagányosodást, elszigetelődést jelölték meg. Egy társadalmilag jól beágyazott szülő egészségesebb, kiegyensúlyozott gyermeket tud nevelni, ezért rendkívül fontosnak tartják, hogy olyan közösségfejlesztési tevékenységre is sor kerüljön a Központban, amely képes

oldani és megoldani ezt a nehéz problémát. A tervek szerint programokat, rendezvényeket, önszervező csoportokat, előadásokat szerveznek az egyedülálló szülőknek, valamint a Központban gyermekfelügyeletet, játszóházat biztosítanak. A budapesti Központ egy országos hálózat modellközpontja lesz, a tervek szerint a jövőben az ország több városában is nyílnak hasonló helyszínek.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat képviseli, mint nemzetiségi önkormányzat a józsefvárosi roma lakosságot. A helyi önkormányzat együttműködési megállapodás keretében biztosítja a nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A helyi önkormányzat működési hozzájárulásként pénzügyi támogatást biztosíthat. 2018. évben működési hozzájárulásként 5.369.000 Ft támogatást biztosított a települési önkormányzat.

A kisebbségi önkormányzat 2017-ben 12 alkalommal ülésezett.

2018-ban is folytatódnak a Roma Önkormányzat programjai: Józsefváros Önkormányzatától 2018-ban támogatást kapott a Zene város-Zene nyár Tézenei program megvalósítására.

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat 2018-ban is folytatja Hagyományőrző Kulturális Programsorozatát a kisebbségi önkormányzat színháztermében.

A kerületben évek óta hatalmas sikerrel tevékenykedik a Roma Zenekar, melyet a Józsefvárosi Önkormányzat a közfoglalkoztatás keretében működteti. A zenekar hetente lép fel a JSzSzGyK nappali klubjában.

A települési önkormányzat által kiírt 2018. évi nemzetiségi pályázaton a kisebbségi önkormányzat ünnepi alkalmakhoz kapcsolódó zenés rendezvények szervezési költségeire 4.600.000 Ft támogatást kapott.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliek aránya a Magdolna, Orczy és a Ganz negyedben nagyobb, mint a kerület más negyedeiben.	Közfoglalkoztatás szervezése. Helyi vállalkozások támogatása, Foglalkoztatási irodában munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása, továbbá foglalkozás-egészségügyi stratégia és cselekvési terv elkészítése. vállalkozásfejlesztési tanácsadás.
Gondot jelent a kerület lakosságának a lakásfenntartással kapcsolatos kiadások hátralékának felhalmozódása és az adósság folyamatos újratermelődése.	Életmód-háztartásvezetési programok szervezése, előrefizetős mérőórák számának növelése.
Az alacsony végzettségű álláskereső száma még mindig magas.	Képzések elindítása, tanfolyamok szervezése. működtetése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az esélyegyenlőségi törvény összhangban a köznevelési törvénnyel egyértelműen meghatározza a sajátos nevelési igényű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok oktatásához, képzéshez esélyegyenlőség javító intézkedésekhez fűződő jogait.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A Józsefvárosban élő gyermekek és családjaik társadalmi státusza, szociális helyzete szoros összefüggésben van a lakás, lakóház minőségével, melyben élnek. A családok és gyermekeik veszélyeztetettségének okai, a pszichés a mentálisan is öröklődő rizikófaktorok a családok, egyének életében, de lehet túlélési stratégia a már meglévő kilátástalan élethelyzetre, hiszen a hibás minta és modelltanulás miatt nincs jó aktív megküzdő stratégiájuk, ezért csak arra képesek, hogy ismételjék a transzgenerációkon keresztül hibás szülői életpályát.

Egyik rizikófaktor a másiktól levezethető vagy következik belőle. A szenvedélybetegségek különböző típusai is megjelennek, a szenvedélybetegség együtt jár általában magatartási, életvezetési problémákkal, melyből következik a gyermekek elhanyagolása, bántalmazása. Anyagi problémák megléte esetén megjelennek a környezeti rizikófaktorok is. A gyermekvédelem középpontjában a meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll, melynek működtetése a JSzSzGyK kiemelt feladata. A Család- és Gyermekejóléti Szolgálatban jelzőrendszeri felelős fogja össze ezt a tevékenységet, munkáját a Család- és Gyermekejóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója segíti.

Állandó népesség 2012-ben és 2016-ban

	2012			2016		
	nők (fő)	férfiak (fő)	összesen (fő)	nők (fő)	férfiak (fő)	összesen (fő)
0-14 éves	3822	4005	7827	3984	4097	7991
15-17 éves	872	928	1800	759	770	1529

Forrás: Népesség nyilvántartó, TEIR

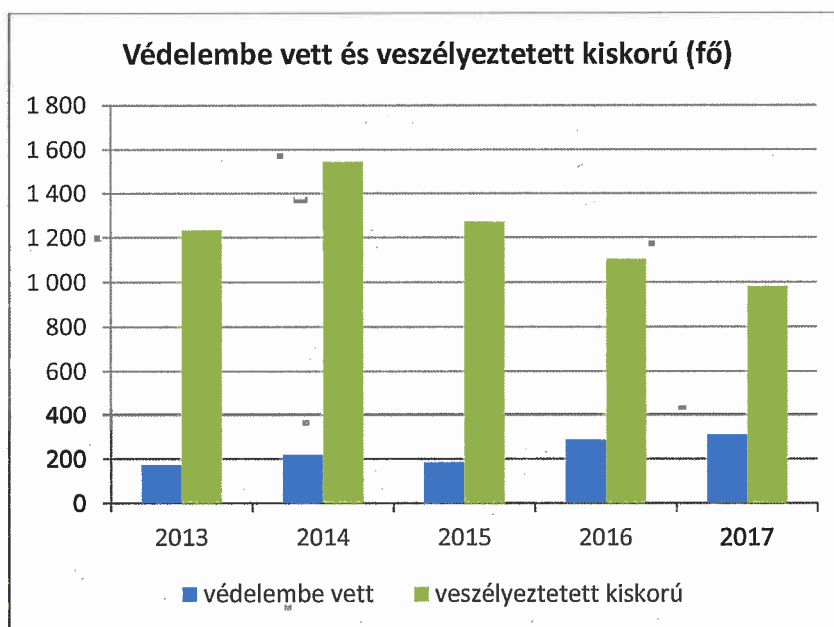
Az állandó népességből a 0-14 éves gyermekek száma 2016-ban 2012. évhez képest 164 fővel növekedett, míg a 15-17 éves gyermekek száma 271 fővel csökkent.

A 2016. évi állandó népességhez viszonyítva (72 069 fő) a 0-14 éves korúak aránya: 11,08%, a 15-17 éves korúak aránya 2,12 %.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013	172	1235
2014	218	1545
2015	185	1274
2016	286	1104
2017	309	981

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

A fenti diagramon jól látható, hogy magas a veszélyeztetett gyermekek száma, viszont a veszélyeztetett gyermekekhez képest alacsony a védelembe vett gyermekek száma.

A védelembe vett gyermekek száma 2017-ben 2013. évhez képest 137 fővel növekedett. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2014. évhez képest 36,5%-kal csökkent.

A veszélyeztetett kiskorúak esetében 2017. évben a legnagyobb problémát a szülők vagy a család nem megfelelő életvitele (178), az iskoláztatási (elsősorban a nagyszámú igazolatlan iskolai hiányzások (125), valamint az elégtelen lakáskörülmények (48) jelentik.

A veszélyeztetettség és a súlyos problémák kialakulásának megelőzésében, illetve a beavatkozás gyorsasága érdekében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetésének. 2017. évben a JSzSzGyK Család- és Gyermekejóléti Központjához 441 jelzés érkezett, legmagasabb számban a köznevelési intézményektől 268 jelzés, melynek nagy része az igazolatlan iskolai hiányzásokra (50 óra alatt 99, 50 órát

meghaladó 117 jelzés), magatartásbeli problémákra vonatkozott. Nagy számban érkezett a rendőrségtől is jelzés, melynek tartalma zömében bűncselekmény elkövetése (53 jelzés), néhány esetben családon belüli bántalmazás, egyéb okok, életviteli, elhanyagolás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek,
- egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményekre való jogosultságot a család egy főre jutó havi nettó jövedelme határozza meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma a 2013. évhez képest (3006 fő) 2017. évben (1420 fő) 1586 fővel csökkent.

Az önkormányzat a szociálisan rászorult gyermekek részére táboroztatási támogatást, a leendő első osztályos általános iskolai tanulók részére iskolakezdési támogatást és étkeztetési támogatást nyújt önkormányzati rendeletben szabályozott feltételek megléte esetén.

Az önkormányzat a család jövedelmi viszonyaitól függetlenül, a gyermek születésére tekintettel egyszeri születési támogatást biztosít.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést.

4.2. Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kerületben élő gyermekekre vonatkozóan ilyen jellegű adat nem áll rendelkezésre. A teletszerű szegregált lakókörnyezetként, a korábbiakban már említett Orczy és Magdolna negyed városrészekben ugyan jelentősebb a hátrányos helyzetű gyermekek, illetve családok száma, a kimutatások alapján a kerületnek ezen részein többen részesülnek különböző támogatásokban, segélyekben, és magasabb a munkanélküliség aránya, ebből következtethető, hogy a gyermekek helyzete is ezeken a területeken nehezebb.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a kerületben élő gyermekek helyzetére, esélyegyenlőségére és arra törekszik, hogy már kisgyermekkorban biztosítsa minden gyermek számára az esélyegyenlőséget.

A kerület óvodáiban a hátrányok kompenzálására 15 fő fejlesztőpedagógust foglalkoztatnak. A 2016/2017. nevelési évben a fejlesztőpedagógusok által fejlesztett gyermekek száma 291 fő.

Az óvodák feladata a családi nevelés kiegészítése, a gyermekek sokoldalú, komplex nevelése; érzelmileg biztonságot nyújtó, jó légkörben, esztétikailag barátságos környezetben, játékosan, az alap képességeik kibontakoztatásával. Az esélyegyenlőség megteremtésének érdekében jellemző az egyénre szabott bánásmód, feladatadás, a differenciált fejlesztés, s egyre gyakrabban a kooperatív tanulás alkalmazása.

A 2016/2017. nevelési évben iskolakötelessé váló 525 főből egy évig még az óvodában maradt 148 fő, az iskolakötelessé váló gyermekek 28 %-a.

Önként vállalt feladatként a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék tagintézményeként működteti a **Biztos Kezdet Gyerekházat**, mely lehetőséget biztosít a nehezebb körülmények között élő gyermekek és családjaik számára olyan szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, melyet önerőből nem tudnának elérni, továbbá a kisgyermek képességeik kibontakoztatását segíti elő, mely a későbbiek folyamán meghatározó az iskola teljesítőképesség szempontjából is. A program lényege az elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési megtorpanásokat észlelő, a szülői kompetenciákat erősítő, társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás. Lehetőség van a családok számára a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat magyarkúti táborában a bölcsődei szakemberek segítségével és támogatásával együtt nyaralni.

A kora gyermekkori szolgáltatások, így a bölcsőde, illetve a Biztos Kezdet Gyerekház segítségével több gyermek jut hozzá a korai fejlesztéshez, illetve a Biztos Kezdet programba bevont szülők megismerik a korai gyermekévek jelentőségét, és megtanulják, hogyan segíthetik gyermekük fejlődését.

A JSzSzGyK különböző szolgáltatása is segíti a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek esélyegyenlőségét. Az Intenzív Családmegtartó Szolgáltatás olyan krízishelyzetben lévő gyermekes családoknál nyújt szolgáltatást, ahol felmerül annak a veszélye, hogy a gyerek(ek)et ki kell emelni a családból, illetve azokban az esetekben, ahol a korábban kiemelt

gyermek hazakerülésére esély van a közeljövőben, de a családot/egyént érintő egyéb krízishelyzetek is indokolhatják a szolgáltatás nyújtását. A szolgáltatás elsődleges célcsoportját azok a sokproblémás családok jelentik, akik súlyos szociális problémákkal küszködnek, a szülők gyereknevelési készségei fejlesztést igényelnek, esetleg betegek, tehát ahol a gyermek megfelelő fejlődését többféle tényező fenyegeti, veszélyezteti.

A JSzSzGyK iskolai-óvodai szociális segítő tevékenységének elsődleges célja, hogy az elsődleges prevenció megerősítésével az iskolás gyermekek és fiatalok szociális jólétének javítása az óvodai és iskolai szociális segítség feladatellátás feltételeinek megteremtésével, szakmai tartalmának meghatározásával segítse a tanulókat, szülőket és a pedagógusokat.

A FiDo Ifjúsági Központ 2014. évi megalakulásának elsődleges célja a Magdolna negyedben élő gyermekek, fiatalok és családok behívása egy organikus, aktív, szabad elköteleződés mentén kialakuló, kölcsönös bizalmon alapuló közösségbe. Elsődleges feladat a célcsoportba tartozó fiatalok szabadidős foglalkoztatása, sokszínű szakmai segítése, kulturális, mentális és érzelmi támogatása.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központban működik a védőnői szolgálat. A védőnői hálózat az alapellátás egészébe szervesen integrált, megerősítése különösen fontos. A hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő családok, gyerekek egészségi állapotának milyenségében kulcsszerepe van a védőnőnek.

Józsefvárosban a védőnők 18 körzetben látják el feladataikat. 2017-ben 17 fő védőnő teljesített szolgálatot. Egy körzetet helyettesítéssel látnak el. A védőnői szolgálatok tárgyi és személyi feltételei biztosítottak. A védőnő által végzett kora gyermekkori fejlesztési programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél alacsonyabb életszakaszban felismerésre kerüljön a kisgyermek esetleges fejlődési elmaradása, melynek fejlesztésével a gyermek minél sikeresebb életének esélyei növelhetők.

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	16	n.a.
2014	16	108
2015	16	197
2016	17	180
2017	17	180

Forrás: TEIR, önkormányzati adatszolgáltatás

Józsefvárosban a területi ellátási kötelezettséggel működő 55 házi orvosi körzetből 10 a házi gyermekorvosi körzetek száma, melyet önálló orvosi tevékenységet folytató házi gyermekorvosok a Budapest Józsefvárosi Önkormányzattal kötött egészségügyi feladat-ellátási szerződés alapján látnak el. A gyermekorvosi ügyelet a Heim Pál Gyermekkorházal kötött szerződés alapján biztosított a kerületben élő gyermekek számára.

A kerületben található nevelési – oktatási intézmények prevenciós, egészségmegőrző és orvosi feladatainak ellátása a kerületben praktizáló házi gyermekorvosok között került felosztásra.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2013	0	335 642	60 945	n.a	10
2014	1	346 315	60 244	n.a	10
2015	1	332 692	61 257	n.a	9
2016	2	331 299	58 855	n.a	10

TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekjóléti alapellátás

A Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (JSzSzGyK), mint integrált szociális intézmény komplexitásának megfelelően egymásnak mellérendelten a szükségletekre reflektálva végzi a kötelezően ellátandó alap- és többletfeladatokat.

A szolgáltatások szervezésével az intézmény biztosítja a gyermekvédelmi rendszer helyi működtetését, illetve segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi és mentális állapotukból vagy más okból származó problémák megoldásához, továbbá átmeneti bentlakásos jelleggel teljes körű ellátást nyújt 0 éves kortól 18 éves korig gyermekek, valamint tartós felügyeletet, gondozást igénylő, de kórházi ellátásra nem szoruló idős személyek számára.

A JSzSzGyK **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** szakmai egység a kerületben élő egyének, családok, fiatalok és gyermekek részére információt szolgáltat, tanácsot ad, segítséget nyújt a szociális helyzetükből adódó hátrányok csökkentésében, szabadidős programokat szervez és közvetít, valamint kapcsolatot tart a jelzőrendszer valamennyi tagjával, önkormányzati intézményekkel, más szervekkel, hatóságokkal, valamint civil szervezetekkel.

A JSzSzGyK Család – és Gyermekjóléti Központ tevékenysége a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésére, illetve annak megszüntetésére, valamint a családjukból kiemelt gyermekek hazagondozásának segítésére irányul. Ezek érdekében a család, valamint a gyermek igényeihez, szükségleteihez igazítva egyéni, illetve csoportos szolgáltatásokat nyújt.

- Hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatok: a szakmai egység a hatósági feladatokhoz kapcsolódó (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás, utógondozás) családok védelmére irányuló tevékenységet biztosítja. Szolgáltatások: tájékoztatás jogokról, ellátásokról, támogatásokról, segítségnyújtás ügyintézésben, átmeneti otthoni elhelyezésben. Szociális segítő munka, utógondozás: szolgáltatókba (jogász, pszichológus, fejlesztő pedagógus, hátraleékezelés, népkonyha, mosoda) irányítás.
- Szolgáltatások: a szakmai egység feladata prevenciós jelleggel az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők számára, valamint a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos, speciális, illetve egyéb szolgáltatások, programok nyújtása.

A kerületi átmeneti gondozás célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson, s fogadjon az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthonalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat és gyermekeiket.

A JSzSzGyK – Átmeneti Gondozás – Gyermek Átmeneti Otthona szakmai egység (Szentkirályi utca 15. I.em.4.) ideiglenes jelleggel, nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek átmeneti gondozását vállalja fel, melynek során az otthonba került 0-18 éves korú gyermekek részére teljes körű ellátást biztosít.

A gyermekek átmeneti otthona az üres férőhelyeire tekintettel, a maximális kihasználtság érdekében feladat-ellátási szerződést kötött.

Gyermekjóléti alapellátások tekintetében az Önkormányzat ellátási szerződések a következő kerületekkel kötötték, mely szolgáltatások krízishelyzetben nyújtanak segítséget:

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzattal 2014. június 01. napjától határozatlan időtartamra ellátási szerződést kötött személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, gyermekek átmeneti gondozása céljából.

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzatával 2017. május 01. napjától, Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatával 2017. november 01. napjától határozott 5 éves időtartamra 2022. december 31. napjáig tartó időtartamra ellátási szerződést kötött személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, gyermekek átmeneti gondozása céljából.

A JSzSzGyK Gyermek Átmeneti Otthona 2017-ben 4 db krízislakást üzemeltetett, melyek 2017. december 31-én megszűntek, 2018. január 1-től az újonnan nyílt Családok Átmeneti Otthonának lettek külső férőhelyei, illetve telephelyei.

Józsefváros Önkormányzata 2012. április 3. napjától az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal 4 férőhelyre ellátási szerződést kötött, öt éves időtartamra a családok átmeneti otthona feladatellátás biztosítására. A Képviselő-testület 184/2016. (IX.08.) számú határozatában foglaltak szerint az ellátási szerződés 2017. december 31. napjáig meghosszabbításra és további 4 férőhellyel került bővítésre.

A Képviselő-testület a 123/2017.(V.11.) számú határozatában döntött arról, hogy a Koszorú utca 14-16. szám alatt 34 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona intézményt hoz létre a JSzSzGyK telephelyeként. A Családok Átmeneti Otthona szolgáltatásait a kerületben élő – kizárólag VIII. kerületi állandó bejelentett lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező – átmenetileg szociális krízishelyzetbe került, átmeneti ellehetetlenülés, adósság felhalmozódás családi krízishelyzet vagy bántalmazás miatt hajléktalanná vált, menedéket kereső családok, egyedülálló szülők és gyermekeik vehetik igénybe.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában lévő Káptalanfüreden és Magyarkúton lévő táborokban hosszú évek óta biztosított a kerületben élő gyermekek nyári táborozása, valamint a tanév során számos iskolai osztály vesz részt erdei iskolában, a magyarkúti táborban.

Az önkormányzat és az MKB Veszprém Kézilabda Zrt. 2015. június 30-án együttműködési megállapodást kötött a káptalanfüredi gyermeküdülő fejlesztésére. Az együttműködés keretében a Zrt. elvégezte az ingatlanon lévő felépítmények bontását, tereprendezést, víz-és csatornahálózat kiépítését, áram bevezetését, továbbá hat darab 120 m² alapterületű üdülőház megépítését, valamint játszótér kialakítását.

2017-ban a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által támogatói okirat került kiadásra a káptalanfüredi gyermek és utánpótlás tábor fejlesztése tárgyában. A támogatásból a beruházás folytatásának költségei kerülnek finanszírozásra, melynek keretén belül kialakításra kerül egy kétszintes főépület közösségi térrel, kiszolgáló egységekkel és megközelítőleg 50 fő elszállásolására alkalmas szálláshely, parkoló, tanösvény, és egy szabadtéri, a szabványoknak megfelelő kézilabda pálya.

A 0-3 éves korosztályt érintve a Biztos Kezdet programban résztvevő családok számára biztosít nyaralási lehetőséget a magyarkúti tábor. Az Önkormányzat fontosnak tartja a kerület gyermekei részére a hasznos időtöltést, valamint azon gyermekek elfoglaltságának biztosítását a nyári szünidő idejére, akiknek szülei dolgoznak, ezért korábbiakban az Orczy parkban, majd 2012. évtől a Józsefvárosi Közösségi Házak Nonprofit Kft (jelenlegi nevén: Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt.) szervezésében a Magdolna negyed területén biztosít a gyermeknek nyári napközis tábort, ahol honismereti kirándulások, túrák a természetben, két kiváló sportpálya által nyújtott sportfoglalkozások színesítik a gyermekek nyári időtöltését.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapvető feltétele az egészséges táplálkozás. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű egészséges táplálékhoz. Ezért van nagy jelentősége az önkormányzat által

szervezett intézményekben történő közétkeztetésnek. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok gyermekei számára az étkezés térítésmentesen biztosított a bölcsődében, óvodában és az általános iskolákban, a rászoruló középiskolai tanulmányokat folytató gyermekek esetében a térítési díj mértéke 50%. Józsefváros Önkormányzata további étkeztetési támogatást nyújt az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben nem részesülő, illetve 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek részére.

Az Önkormányzat évek óta gondoskodik a kerületben élő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő iskoláskorú gyermekek nyári szünetben történő ingyenes étkeztetéséről, melyet 2012-től a Józsefvárosi Közösségi Házak Nonprofit Kft. által szervezett nyári napközis tábor keretében biztosított.

2013-ban 250 szociálisan rászoruló gyermekek nyári étkeztetését vállalta az önkormányzat. 2017. évben a nyári-gyermekétkeztetés keretében összesen 70 gyermeknek került kiosztásra meleg étel.

A gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat fenntartásában lévő Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (JEB) 7 telephelyén biztosítja 492 férőhelyen.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	6	362	n.a	420
2014	6	380	n.a	420
2015	7	447	n.a	492
2016	7	431	n.a	492
2017	7	437	n.a	492

önkormányzat

Józsefvárosban 2017-ben a 3 éven aluliak 18,14 %-a, országos szinten a korosztály mintegy 12,7 %-a jár bölcsődébe.

Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (JEB) (1083 Budapest, Szigetvári utca 1.)

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék intézménye 492 férőhelyen, 7 tagintézményben biztosítja az illetékességi területen a lakó- illetve tartózkodási hellyel rendelkező családban élő három éven aluli gyermekek gondozását-nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődésüknek segítségét az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Kötelező alapellátás

A JEB a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni, gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja napos bölcsődei szolgáltatásként.

A bölcsődékben minden gyermek családias légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja a szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat. A bölcsődébe járó gyermekekből, a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekek nevelésére törekszenek. Az ünnepek megtartása, a népszokások, hagyományok, a múlt értékeinek megőrzése és beépítése a mindennapokba nagyon fontos nemcsak a családok, hanem a bölcsődék életében is.

A bölcsődékben az előjegyzés és a gyermekek felvétele az üres férőhelyekre egész évben folyamatos.

A területben valamennyi bölcsőde a szülők munkarendjéhez igazodva, reggel 6 órakor nyit, és esete 18 órakor zár. Nyáron a bölcsődék felváltva, 3-3 hétre zárva tartanak, amikor ügyeletes bölcsődék biztosítják a gyermekek folyamatos ellátását.

A gyermekek bölcsődei felvétele bölcsődelátogatással, majd a kisgyermeknevelő családlátogatásával, valamint a szülővel történő fokozatos beszoktatással kezdődik. Ezek a találkozások adnak alkalmat arra, hogy a szülők megismerjék a gyermek saját kisgyermeknevelőjét, a bölcsődei gondozás – nevelés elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülők segítségével megismerje a gyermeket, annak egyéni szokásait, megkönnyítve ezzel a kisgyermek részére az új környezet elfogadását.

A bölcsődei gondozás-nevelés célja a gyermek testi-lelki harmóniájának, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. A bölcsődei nevelés-gondozás az érzelmi fejlődés, a szocializáció és egészséges életmód megalapozása.

Minden bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik. Nagyon fontos a gyermekek egészséges táplálása, az életkornak megfelelő étrend biztosítása, melynek érdekében a szakorvosi ajánlás mellett a különböző igényeket is (diétás, vallási, illetve étel allergia szempontokat) figyelembe veszik. Az étlapok összeállítása a JEB alkalmazásában álló szakképzett dietetikus, a bölcsődei gyermekorvos, az élelmezésvezető és bölcsődevezető közös egyeztetésével történik. A JEB saját honlapján folyamatosan hozzáférhető az aktuális gyermekétlap, továbbá minden hónapban a gyermekek legkedveltebb ételeinek receptjeit is olvashatják a szülők.

A Tücsök-lak Bölcsőde tagintézmény biztosítja a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek korai rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását. 2017. évben 8 fő SNI-s gyermek nappali ellátását biztosították.

Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig, fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésen vehet részt a bölcsődében. Az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését szolgálja csoportos vagy egyéni formában. Az egyéni fejlesztések érdekében a fejlesztő-tornaszobában heti rendszerességgel a foglalkozásokat a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VII: kerületi Tagintézményének gyógypedagógusai vezetik.

A JEB és a Szakszolgálat fejlesztő szakemberei együttműködési megállapodás keretében 2017. év márciusában is korai fejlődéssel kapcsolatos szűrést végeztek a bölcsődékben annak

érdekében, hogy azok a gyermekek, akiknél beszéd, mozgáskoordinációs, figyelemzavar vagy bármilyen fejlődésbeli lemaradás, megtorpanás észlelhető, minél előbb megfelelő ellátásban részesülhessenek.

Az alapellátáson túli, önként vállalt szolgáltatások

A JEB az alapellátáson túl szolgáltatásként egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal is segíti a családokat.

Térítési díj ellenében:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
  - időszakos gyermekfelügyelet (a felmerülő igényeknek megfelelően mind a 7 bölcsődében)

Térítésmentesen:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
  - játszóház, - családi délután,
  - fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése,
  - prevenciós fejlesztő programok,
  - gyógypedagógus,
  - pszichológus tanácsadás,
  - integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzulens,
  - otthoni gyermekgondozás,
  - Biztos Kezdet Gyerekház,
  - fejlődési ütem korai szűrése,
  - sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének segítése.

Az országban egyedülállóan tíz éve bevezettek egy „Komplex korai szűrő és fejlesztőprogramot”, ami 2003 évben az ICSSZEM támogatásával és felkérésére kiegészült a „**Biztos Kezdet**” modellprogrammal.

A két program célja, a kisgyermeket nevelő családok komplex segítése oly módon, hogy minden kisgyermek a tanköteles kor kezdetére elérje képességeinek maximumát.

Józsefváros vezetése kiemelt figyelmet fordít a 3 év alatti gyermekek ellátása érdekében a bölcsődéken kívül házi gyermekfelügyeletet, játszóházat, játékkölcsönzési lehetőséget biztosít. Az Önkormányzat önként vállalt feladatellátás keretében biztosítja, az első sorban hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési megtorpanásokat észlelő, a szülői kompetenciákat erősítő, társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatást. A Biztos Kezdet Gyerekház biztosít a gyermekek számára képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést. A szülők számára biztosítja a foglalkozásokon a gyermekekkel együtt történő részvételt, személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokon, közösségi rendezvényeken történő részvétel lehetőségét. A helyi szükségleteknek megfelelően a szülők részére védőnői, orvosi, dietetikus, egyéb külsős meghívott szakemberek általi tanácsadásokat, konzultációs lehetőséget biztosít, szülői csoportos beszélgetéseket szervez. Különböző módszerek alkalmazásával segíti a szülőket, hogy visszajelzéseket kapjanak a gyermekkel való kommunikációjukról, nevelési módszereikről.

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék az egyedülálló bölcsőde múzeumot és több sósobát is működtető, magas színvonalú módszertani tevékenységet ellátó, számtalan képzést és innovatív programot indító intézménye a kerületnek. A 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása elengedhetetlen a nők (édesanyák) munkába állása szempontjából, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek kiegyensúlyozottabb testi, lelki és intellektuális fejlődésének biztosítása érdekében.

Az óvoda a kisgyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig biztosít ellátást. Óvodába felvehető az a kisgyermek is, aki a 3. életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az óvodakötelezettség intézménye – legalább napi négy órában való kötelező óvodai nevelésben való részvétel – 2015. szeptember 1. napját megelőzően az 5 éves korosztályt érintette, ezt követően minden érintett korosztály részére bevezetésre került.

Józsefváros Önkormányzata 2015. augusztus 1-jével a kerületi 13 óvodát egyesítéssel átszervezte, melynek következtében a Napraforgó Egyesített Óvoda 1 székhely intézménnyel és 13 tagintézménnyel működik tovább. Az óvodai nevelés tárgyi és személyi feltételei biztosítottak.

A Napraforgó Egyesített Óvoda esélyegyenlőséget biztosító feladatai:

- HH/HHH gyermekek teljes körű be óvodáztatásával biztosítani az esélyegyenlőséget,
- a gyermekcsoportokban a HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani óvodai-, és csoport szinten a szegregációmentességet,
- egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésével,
- hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli társadalmi és civil szervezetekkel.

Az óvodai hiányzások minimalizálása érdekében barátságos, családias légkört alakítottak ki. Fontosnak tartják a szülői házzal való nyitott kapcsolatot. Napi konzultációt folytatnak a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel. Folyamatosan figyelemmel kísérik a hiányzásokat és azok okait. Szükség esetén meglátogatják az érintett családokat a családsegítő, a gyermekjóléti szolgálat segítségével.

A gyermekvédelemmel, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka folyamatos, melyet a gyermekvédelmi felelősök látnak el. Ennek keretén belül szükség esetén kezdeményezik a gyermekjóléti szolgáltatásokat, együttműködnek a szociális ellátórendszerrel. Adományokat gyűjtenek (ruhák, játékok, könyvek), bábelőadásokat szerveznek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Tudatos óvodai pedagógiai munkára volt szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai neveléssel csökkenteni tudják.

Megvalósult a HHH gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés:

- Személyes kapcsolattartás kialakítása minden szülővel (családlátogatás, egyéni beszélgetések, szülői értekezletek, fogadóórák).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres napi, heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.

- Az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése (gyermek munkáinak kihelyezése a szülői tájékoztató táblákra).
- A szülői részvétel biztosítása foglalkozásokon, a nap bármely időszakában betekintési lehetőség az óvodai életbe.
- Egyéni beszélgetések során igény szerint a gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése.
- A Szülői Közösség fejlesztése, az azonos értékrend megteremtése érdekében.

Az óvodai nevelőmunkát színesítik a különböző programok, rendezvények. Élményt adnak, és olyan helyszínekre szerveznek programokat, kirándulásokat, színház,- múzeumlátogatásokat ahová az óvodások nagy része nem jutna el.

Az alábbi táblázat az önkormányzati fenntartású óvodák mellett a Budapesti Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola óvodájának adatait is tartalmazza. Ebben az óvodában szegregáltan nevelik a közép súlyos értelmi fogyatékos gyermekeket.

Az óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben
2013	2131	66	1681	18	1267	3
2014	2204	66	1681	18	1457	3
2015	2230	67	1681	18	1432	3
2016	2185	66	1681	18	1392	3
2017	2129	63	1660	17	1367	3

TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 8.§ (2) bekezdése alapján a jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

Az önkormányzati fenntartású óvodák tudják fogadni az óvodáskorú gyermekeket.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

2012. évben a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt a kerületben 13 saját fenntartású napközi otthonos óvoda és 5 általános iskola, egy általános művelődési központ (általános iskola és gimnázium) révén, ezen kívül 1 egységes gyógypedagógiai módszertani központot és általános iskolát is működtetett a kerület. A kerületben 3 fővárosi fenntartású általános iskola, 5 egyéb fenntartású óvoda és általános iskola (alapítványi, egyházi), 10 fővárosi fenntartású középiskola, és 11 egyéb fenntartású középiskola biztosította a nevelés-oktatást.

2013-ban a korábban kerületi fenntartásban lévő intézmények a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapest VIII. Tankerülete fenntartásába kerültek, az intézmények működtetéséről 2016. december 31-ig a Józsefvárosi Önkormányzat a Józsefvárosi Intézményműködtető Központ által gondoskodott. 2017. január 1-től a működtetés és a fenntartás is a Belső-Pesti Tankerületi Központozhoz került.

Józsefváros területén a Belső-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott 13 intézmény (5 általános iskola, 1 gyógypedagógiai módszertani intézmény és általános iskola, 1 gyógypedagógiai óvoda, általános iskola és készségfejlesztő iskola 2 általános iskola és gimnázium, 1 gimnázium, 1 szakgimnázium, 1 kollégium és 1 alapfokú művészeti iskola) mellett, további 12 nem állami fenntartású intézmény működik (2 óvoda, 2 általános iskola és 8 többcélú intézmény (gimnázium, szakgimnázium, szakiskola).

Az alapfokú művészetoktatás és a pedagógiai szakszolgáltatások továbbra is helyben elérhetőek.

A Belső-Pesti Tankerületi Központ köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terve a sajátos nevelési igényű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mellett kiemelten foglalkozik a végzettség nélküli iskolaelhagyókkal. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 37. pontja szerint lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

A lemorzsolódó fiatalok legfontosabb egyéni és családi jellemzői: alacsony iskolázottság, nagy családban, roma származás, iskolai kudarcok, hiányzás, az átlagos tanulónál negatívabb kép az iskoláról, az átlagos tanulóhoz képest negatívabb hozzáállás a tanuláshoz, pályaválasztási kényszer. Emellett alacsony iskolai motiváció, a hiányzás a gyenge felkészültség komoly kockázati tényezőt jelent a lemorzsolódásban.

A Köznevelési Információs Rendszerének része a lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző és pedagógiai támogató rendszer. A rendszer szerint a 2017/2018. tanév II. félévében a VIII. kerületi iskolákban a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma 238 fő. A lemorzsolódás aránya a 2017/2018. tanévben a VIII. kerületben 15,62 %. Ez elsősorban az általános iskolákat érintette.

Az intézkedési terv alapján elérendő cél: a roma tanulók elosztása, a HH és HHH tanulók magasabb számban kerüljenek az emelt szintű oktatásba, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók széles körű, szakszerű integrációja, a lemorzsolódások és a hiányzások számának csökkentése és egységes monitoring és fogalomrendszer kimunkálása.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretein belül került megszervezésre.

A szegregáltan oktatható, enyhe értelmi fogyatékos tanulók általános iskolai nevelését, oktatását a Józsefvárosi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Általános Iskola (JEGYMI) látja el. Az iskola 8 évfolyammal működik, ahol alapfokú gyógypedagógiai nevelés-oktatás folyik, a mozgásszervi, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő enyhe értelmi fogyatékos és érzékszervi fogyatékos gyermekek számára.

A kerületi sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a JEGYMI utazó gyógypedagógusai is segítik.

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek nevelés-oktatását a Budapesti Bárczi Gusztáv Óvoda Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola végzi.

Az alábbi táblázat az integráltan nevelhető-oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek számának alakulását mutatja be.

tanév	óvoda	iskola	összesen
2009/2010 tanév	17	202	219
2010/2011 tanév	22	203	225
2011/2012 tanév	20	202	222
2012/2013 tanév	20	217	237
2013/2014 tanév	17	146	163
2014/2015 tanév	27	139	166
2015/2016. tanév	38	136	174
2016/2017 tanév	47	133	180

2017/2018 tanév	39	184	223
-----------------	----	-----	-----

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek/tanulók, nevelését-oktatását a köznevelési intézmények alapító okiratuk, illetve szakmai alapidokumentumuk szerint látják el. Az alábbi táblázatok bemutatják, hogy a kerületi köznevelési intézményekben hogyan oszlik meg az SNI tanulók integrált nevelése-oktatása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása a Józsefvárosi Önkormányzat által fenntartott óvodákban

Ssz.	Intézmény neve, címe	Nkt. 4. § 25. pont (2017.09.01-től)
		<ul style="list-style-type: none"> - mozgásszervi (Virágkoszorú, TÁTIKA) - érzékszervi (Hétszínvirág, Pitypang, Csodasziget, Százszorszép) - értelmi (Napsugár, Szivárvány, Csodasziget) - beszéd fogyatékos (Várunk Rád, Napsugár, Hétszínvirág, Mesepalota, Szivárvány, Napraforgó, Katica, Csodasziget) - halmozottan fogyatékos (Hétszínvirág, Szivárvány, Napsugár, Csodasziget) - autizmus spektrum zavar (Kincskereső) - egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) (Napraforgó Egyesített Óvoda valamennyi tagóvodája)
1.	Gyerek-Virág Tagóvoda 1082 Bp. Baross u. 111/b	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő fogyatékosok.
2.	Kincskereső Tagóvoda 1089 Bp. Bláthy Ottó u. 35.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján autizmus spektrum zavarral és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.
3.	Várunk Rád Tag óvoda 1086 Bp. Csobánc u. 5.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékosok és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

4.	Napsugár Tagóvoda 1086 Bp. Dankó u. 31.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján értelmi fogyatékosok, beszéd-fogyatékosok, vagy halmozottan fogyatékosok (értelmi és beszéd-fogyatékosok), valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
5.	Hétszínvirág Tagóvoda 1081 Bp. Kun u. 3.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (látási) fogyatékos, beszéd-fogyatékosok, vagy halmozottan fogyatékosok (érezékszervi és beszéd-fogyatékosok), valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
6.	Mesepalota Tagóvoda 1085 Bp. Somogyi B. u. 9- 15.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd-fogyatékosok és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
7.	TÁ-TI-KA Tagóvoda 1088 Bp. Rákóczi út 15.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi fogyatékosok és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek..</i>
8.	Pitypang Tagóvoda 1087 Bp. Százados út 14.	Az óvodai nevelés keretében végzik az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (hallási) fogyatékosok és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek..</i>
9.	Szivárvány Tagóvoda 1083 Bp. Szigony u. 18.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján értelmi fogyatékosok, beszéd-fogyatékosok, vagy halmozottan fogyatékosok (értelmi és beszéd-fogyatékosok), valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
10.	Szászország Tagóvoda 1086 Bp. Szűz u.	Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon <i>különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű</i>

	2.	<i>gyermek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (hallási) fogyatékosok és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek..</i>
11.	Napraforgó Tagóvoda 1084 Bp. Tolnai Lajos u. 7-9.	<i>Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékosok, és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
12.	KATICA Tagóvoda 1089 Bp. Vajda Péter u. 37.	<i>Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékosok, és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
13.	Csodasziget Tagóvoda 1083 Budapest, Tömő u. 38/A	<i>Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (látási) fogyatékosok, értelmi fogyatékosok, beszéd fogyatékosok, halmozottan fogyatékos értelmi és beszéd fogyatékosok, érzékszervi (látási) és beszéd fogyatékosok, érzékszervi (látási), értelmi és beszéd fogyatékosok, valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>
14.	Virágkoszorú Tagóvoda 1083 Budapest, Baross u. 91.	<i>Az óvodai nevelés keretében végzik a roma kulturális nevelést magyar nyelven, és az Nkt. 4. § 25. pontja szerinti azon különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi fogyatékosok, és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.</i>

Az óvodákban az egyéni fejlesztés a fejlesztő pedagógusok munkája során valósul meg. A nevelési év elején történik, a gyermekek fejlettségét mérő vizsgálata a DIFER és a SINDELAR mérőeszközök segítségével. A mérési eredmények tükrében készülnek el az egyéni fejlesztési tervek. A sajátos nevelési igényű gyermekek hetente 2-3 alkalommal részesülnek egyéni vagy mikro csoportos fejlesztésben. Éves szinten a fejlesztő pedagógusok tagóvodánként 25-35 gyermekkel foglalkoznak.

Sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelése-oktatása, ellátása a Józsefvárosi iskolákban

Ssz.	Intézmény neve, címe:	<p style="text-align: center;">Nkt. 4. § 25. pont (2017.09.01-től)</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásszervi (Németh) - érzékszervi (Deák, Losonci, Németh) - értelmi, (Deák, Vajda) beszéd fogyatékos (Losonci, Németh, Molnár, Vajda) - halmozottan fogy. (Deák, Németh) - autizmus spektrum zavar (Deák) - egy pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) (Deák, Lakatos, Losonci, Németh, Molnár, Vajda))
1.	Deák Diák Általános Iskola 1081 Bp. II. János Pál pápa tér 4.	Az intézmény szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a köznevelési törvény 4.§ 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallási) értelmi fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.
2.	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium 1086 Bp. Bauer Sándor u. 6-8.	Az intézmény magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatást folytat, valamint <i>szakértői bizottság szakértői véleménye</i> alapján ellátja a köznevelési törvény 4. § 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.
3.	Losonci Téri Általános Iskola 1083 Bp. Losonci tér 1.	Az intézmény magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatást folytat, valamint <i>szakértői bizottság szakértői véleménye</i> alapján ellátja a köznevelési törvény 4.§ 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos, érzékszervi (hallási) fogyatékos, valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.
4.	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola 1084 Bp. Német u. 14.	Az intézmény magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatást folytat, valamint <i>szakértői bizottság szakértői véleménye</i> alapján ellátja a köznevelési törvény 4.§ 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos, érzékszervi (hallási) fogyatékos halmozottan fogyatékos, mozgásszervi fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.

6.	Molnár Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 1085 Bp. Somogyi B. u. 9-15.	Az intézmény magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatást folytat, valamint szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a köznevelési törvény 4.§ 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos, és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.
7.	Vajda Péter Ének-zenei Általános és Sportiskola 1089 Bp. Vajda P. u. 25-31.	Az intézmény magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatást folytat, valamint szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a köznevelési törvény 4.§ 25. pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos, értelmi fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is.

A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez az óvodapedagógusok felkészültek, fejlesztőpedagógus minden óvodában található, fejlesztő foglalkozásokat a JEGYMIAI utazógyógyepedagógusai is segítik. Az iskolákban az integráltan oktatható sajátos nevelési igényű tanulókat az intézmények fejlesztőpedagógusai és a JEGYMIAI utazó gyógyepedagógusai fejlesztik.

A köznevelés egyik legfőbb feladata az integrációtól az inklúzió felé való érdemi elmozdulás elősegítése. Ennek keretében szükséges az integrációnál magasabb szervezeti fokot igénylő inkluzív oktatás infrastrukturális, módszertani és oktatásszervezési feltételeinek megteremtése, valamint a kapcsolódó humán erőforrás fejlesztése a köznevelés minden szintjén, többek között az utazó gyógyepedagógusi hálózatok fejlesztése révén.

A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők esetében különös jelentőséggel bír a pedagógiai szakszolgálati intézmények által nyújtott megfelelő színvonalú ellátás, különös tekintettel a nevelési, továbbá a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati tevékenységekre, ezért fontos feladat az ezekhez való hozzáférés további bővítése.

A gyermekkorban megtapasztalt személyes élmények, találkozások alapjaiban határozzák meg a felnőtt személy fogyatékos emberekhez való viszonyát. A társadalmi szemléletformálás e formái ezért különösen hatékonyak az óvodás- és iskoláskorú gyermekek körében, akik a köznevelés rendszerében koncentráltan szólíthatók meg. Erre építve tovább kell erősíteni a köznevelési intézményekben bonyolított, hiteles érintett személyekkel való találkozásokra, a velük való közös élményekre épülő, az emberi jogi megközelítést erősítő szemléletformáló programokat.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntes alapon benyújtott nyilatkozat alapján történik. 2013. szeptemberétől jelentős változás következett be a hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos helyzet (HHH) megállapításában. Ennek következtében 2014-től jelentősen csökkent a hátrányos helyzetű és

a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. 2017-ben 2014. évhez képest 265 fővel növekedett a HH gyermekek száma.

év	HH	HHH	RGYK
2010	1958	776	3106
2011	2120	884	3185
2012	2566	1059	2896
2013	2669	1087	3006
2014	472	307	2807
2015	475	232	2384
2016	617	182	1882
2017	737	87	1420

Fontos feladat, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók ne kényszerüljenek magántanulói státuszba. Az iskolákban az utóbbi években uniós, önkormányzati és egyéb forrásokból számos program került kialakításra. A sikeres tanulást célzó programok közé tartoznak az integrációs (IPR) esélyegyenlőséget szolgáló és képesség-kibontakoztató programok, valamint a tehetséggondozó programok. Ezek keretében első osztályban kéttanítós módszert vezettek be, ahol fejlesztőpedagógusok napi rendszerességgel foglalkoznak rászoruló gyermekekkel és hangsúlyt kap a gyermekek differenciált fejlesztésének beépítése a tanításba. A pályaválasztás segítésére külön hangsúlyt helyeznek 7-8. osztályban kidolgozva a pályaeorientációs programok tervét, a továbbtanulás lehetőségét segítő tevékenységeket.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A Mini-Manó Bölcsődében felülreprezentáltak a hátrányos helyzetű családok gyermekei. Az ő esetükben szükséges az alapellátáson felüli fejlesztés, felzárkóztatás.	Felfedező labor kialakítása, amely a gyermekek minden percepciójára hatva fejlesztő hatással van szociális helyzetüktől függetlenül.
A HH, az SNI és a veszélyeztetett gyermekek	Gyermekevédelmi jelzőrendszer fenntartása,

száma magas.	prevenció hatékonyságának növelése, egyéni fejlesztési lehetőségek biztosítása. Hatékonyabb együttműködés a tagok között. A HH , sportban tehetséges gyermekek kiválasztása és támogatása. Szülők tájékoztatása és a hátrányok csökkentése.
A családok nehéz anyagi helyzete, a nem megfelelő családmódel átadása, a nevelés, gondozás, törődés hiányából adódó veszélyeztetettség, elhanyagolás.	Tanácsadás a család szabadidős tevékenységeinek eltöltésére, helyszín biztosítása, fejlesztő tréningek szervezése. Érintett családok nyomon követése, környezettanulmány készítése. Folyamatos kapcsolattartás.
Lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek magas száma. Hiányszások magas száma az óvodákban.	Általános és középiskolai mentorprogramok működtetése. Kapcsolatfelvétel a szülőkkel, jelzőrendszeri tagok bevonása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők aránya az állandó népességen belül 2007-2016 között

év	lakónépesség (fő)	nők (fő)	%-a
2007	72924	38615	52,95
2008	72179	38028	52,69
2009	71633	37725	52,66
2010	71147	37331	52,47
2011	71015	37162	52,33
2012	71160	37077	52,10
2013	71247	36918	51,82
2014	72699	37359	51,39
2015	72587	37109	51,12
2016	72069	36654	50,86

Józsefvárosban a lakónépesség 2013-ig folyamatosan csökkent, 2013-tól lassú növekedés után stagnál, de nem érte el a 2007. évi népességszámot. A lakosságon belül a nők és a férfiak aránya közel azonos volt az elmúlt években. A nők lakossághoz viszonyított aránya 2016-ban 50,86 %. Míg 2013-ban 2589 fővel haladta meg a nők száma a férfiakét, addig 2016-ban 1239 fővel.

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021. című 1004/2010.(I.21.) számú Kormány határozata alapján a célkitűzés:

- a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele,
- a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása,
- a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén,

- az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele,
- a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása,
- a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés).

A nemzeti jogszabályok közül a megkülönböztetés általános tilalmát az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése rögzíti, valamint a XV. cikk (3) és (5) bekezdése kimondja, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, valamint Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A családi és magánéletbeli feladatok és felelősségek általában a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők gondoskodnak a gyermekekről és az idősekről. Éppen ezért sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a túlmunkára. Biztosítani kell a munka és a magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt. A gyermek szülei idejének kitolódása a nők karrierépítésének erősödésére utalhat. 2011. március 1-je óta életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkeznek. A 40 éves kedvezményes nyugdíj megállapításához szükséges 32 év keresőtevékenységgel szerzett szolgálati idő, azon esetben pedig, ha a nő súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjban részesült, akkor minimum 30 év. A folyósítás kezdete óta folyamatosan emelkedik a 40 éves kedvezményes nyugdíjat igénylők száma. 2017. évben a nők közül 655 fő kapott saját jogú nyugellátást ezen a jogcímenen, az öregségi nyugdíjas nők 9,5 %-a.

A nőkkel szembeni diszkrimináció színterei:

- Munkaerő-piaci hátrányok: A megváltozott gazdasági, társadalmi helyzetben a nők számára kevés esetben adatik meg a lehetőség, hogy egyáltalán felmerüljön annak kérdése, hogy szeretnének-e dolgozni. A kétkeresős családmóddal általános elterjedésével a nők aktív szereplői a munkaerő-piacnak, de a munkaerő-piacra lépéstől kezdve hátrányos helyzetben vannak, mely az életpálya során egyre halmozódik. Ennek hátterében többek között a konzervatív háztartási munkamegosztás, a gyermekvállalási időszak miatti megszakítás húzódik.
- Hagyományos családi feladatmegosztás: A családi feladatmegosztás nemcsak a házimunkára, hanem a gyermekről, partnerről, valamint az idős vagy beteg családtagról való gondoskodás területeire is kiterjed. Az utóbbi időben megfigyelhető a tendencia, hogy a férfiak egyre inkább részt kívánnak venni a gyermekek nevelésében és a róluk való gondoskodásban is. A KSH 2005-ben készített felmérése szerint Magyarországon az egyszülős családok 87%-ban anya gyerekekkel típusú családok. Az egyedülálló anya helyzete különösen nehéz, a munkaerő-piacon többszörös hátránnyal indul, főleg akkor, ha gyermeke vagy gyermekei 15 év alattiak.
- Alacsony részvétel a közéletben: A rendszerváltás után is elmondható, hogy egyre kevesebb nő vesz részt a közéletben, a döntéshozó testületekben. Az, hogy kimaradnak a politikai döntéshozásból, vagy a vállalatirányításból az egész társadalomra nézve hátrányos lehet, hiszen olyan nézőpontok hiányoznak a tervezési, döntési folyamatokból, melyeknek meglátására bizonyítottan a gyengébbik nem képes. Az

azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvétele nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket.

- **Nők elleni erőszak:** A nők elleni erőszakos magatartásnak több formáját ismerjük, ide tartozik a zaklatás, a szexuális erőszak, és a családon belüli erőszak. A családon belüli erőszaknak több fajtája van: szóbeli, lelki, testi, szexuális és gazdasági (anyagi). A női esélyegyenlőség területei között szoros a kapcsolat: a nő kiszolgáltatott helyzete munkaerő-piaci helyzetéből, családon belül beöltött szerepéből is következik.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az utóbbi években nő a nők gazdasági aktivitása, a klasszikus családellátó szerep mellett a munkaerő-piaci, gazdasági bizonytalanság nyomán egyre több családban vált az anya is pénzkeresővé, így módon manapság a család és a munkahely elvárásainak is meg kell felelni. A demográfiai adatok szerint a település összlakosságának 50,86%-a nő, a népesség nemek szerinti megoszlása helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességhez viszonyítva a 65 év feletti nők aránya 9,88%.

A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év felettek, a pályakezdők és a kisgyermekesek. Ezekben a csoportokban tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő (		Férfi)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	25777	26276	52 053	1860	7,2%	1775	6,8%	3 635	7,0%
2014	26124	27116	53 240	1544	5,9%	1353	5,0%	2 897	5,4%
2015	25975	27233	53 208	1375	5,3%	1188	4,4%	2 563	4,8%
2016	25633	27102	52 735	950	3,7%	790	2,9%	1 740	3,3%
2017	n.a	n.a	52 478	562	-	477	-	1 039	2,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti kimutatás alapján a munkanélküliek száma nemek szerinti megoszlása szerint magasabb a nők munkanélkülisége a férfiakéhoz képest.

A nők és férfiak közötti különbség a munkaerő-piaci szegregáció jelenségében is nyomon követhetően elkülönülnek azok az állások, amelyekben női és azok, amelyekben férfi

munkaerőt részesítenek előnyben. A nők nagyobb hányada a nőies szakmákban dolgozik (tanár, óvónő, ápolónő), a két nem között szektorális különbségek figyelhetők meg.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Magyarországon a nők munkavállalását befolyásolja a családban nevelkedő gyermekek száma, minél kevesebb gyermeke van egy nőnek, annál többen jelennek meg a munkaerő-piacon. A rugalmas, egyedi feltételek (pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, otthoni vagy távmunka, rugalmas munkaidő biztosítása) segítség lehet a nőknek a családi életben és munkahelyi karrierjük építésében. A kisgyermekes családok esélyeit a szolgáltatási hiányosságok is rontják, a munkaerő-piaci esélyek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek számának alakítása. Kerületünkben a gyermekek napközbeni ellátása megoldottnak tekinthető a működő hét bölcsődével és 14 tagóvodával.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és jövőre várható gyermekére fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása már várandós korban megkezdődik beszélgetések, családlátogatás formájában. A védőnők segítséget nyújtanak a családi- szociális juttatások megismerésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak lehet családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, nemi erőszak, emberkereskedelem, prostitúció, kényszerházasság. A nők elleni kapcsolati erőszak elkövetője általában férfi, akitől az áldozat többé vagy kevésbé függ, vagy függött, vagy akivel szemben az áldozat épp függetlenségét igyekezett megvédeni.

A családon belüli erőszak jellemzően családon belül marad, hiszen a nőket, családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen. Ennek oka, hogy az erőszakot elszenvedők egy része nem tudja hova fordulhatna, másik része fél a további következményektől. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján nő a felderíthető esetek száma, egyre többen tudják, hova fordulhatnak problémáikkal segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az otthontalanná vált szülő kérelmére családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőjétől. A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 4 db krízislakást működtetett, mely 2018. január 1-től a Családok Átmeneti Otthonának külső telephelyeként működik. 2012. április 3-tól- 2017. december 31-ig az S.O.S Krízis Alapítvány feladat-ellátási szerződés alapján biztosított 4+4 férőhelyet a VIII. kerületi lakosoknak az általuk működtetett Családok Átmeneti Otthonában.

2018. január 1. napjával a 1086 Budapest, Koszorú utca 14-16. szám alatt 34 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona intézmény került kialakításra a JSzSzGyK telephelyeként. A Kisfaludy u. 5. fsz. 4. szám alatti telephelyen 6 férőhelyet, a Sárkány utca 14. fsz. 1., a Karácsony Sándor utca 22. I.em. 22. szám, és a Kőrös utca 4/a I. em. 9. szám alatti külső férőhelyeken 4 férőhelyet, összesen 12 férőhelyet biztosít.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Józsefváros közéletében a nők mindig kaptak szerepet. A Képviselő-testület tagjai többségében férfiak, de 2006-2010 között a 30 fős testületben 9 fő női képviselő volt, jelenleg a 17 fős testületben 4 fő női képviselő dolgozik. A Hivatal vezetését tekintve a 3 alpolgármester közül 1 nő, valamint a Hivatal jegyzője és aljegyzője is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, a gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők, valamint a 45 év felettek esetében többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ennek oka többek között a társadalom hagyományosan berögződött családmodellje, miszerint a nőnek otthon a család mellett van a helye és nem a munkaerő-piacon. Ezt a szemléletet súlyosbítják a nőkkel kapcsolatban fennálló negatív sztereotípiák.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a nők túlzott leterheltsége	szabadidős programok, Én/Idő program bevezetése. Gyermekfelügyelet biztosítása.
magasabb a nyilvántartott női álláskeresők száma, mint a férfiaké.	képzések szervezése, állásbörze

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az öregedés folyamatként kezelendő, nem köthető egy életkorhoz vagy eseményhez. Az öregedés nem a nyugdíjba vonulással, és nem is egy bizonyos életkor elérésével kezdődik. Az aktív öregedés az a folyamat, amely az egészség, a társadalmi részvétel és a biztonság lehetőségei között az optimális egyensúlyt megtalálja, hogy az emberek megtarthassák megszokott életminőségüket az öregedés folyamatában.

Magyarország Idősügyi Nemzeti Stratégiát fogadott el 2009-2034-ig, mely több mint 20 évre megfogalmazza azokat a javaslatokat, melyekkel biztonságosan és méltó körülmények között élhetnek az idős emberek. A stratégiában kiemelt szerepet kap az aktivitás és a függetlenség megőrzése, a biztonság, illetve a megfelelő életminőség garanciája, a betegség kockázatának alacsony szinten tartása és az esélyegyenlőség.

Korunkra jellemző, hogy megnőtt a születéskor várható élettartam, mely igazi kihívást jelent a modern társadalom számára.

Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy csökken a házások és egyre növekszik az özvegyek és egyedül élők száma, növekszik az átlagéletkor, a nők élettartama hosszabb, magasabb a középkorúak halandósága.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Humánszolgáltatási Ügyosztály Családtámogatási Iroda nyilvántartása alapján a kerületben élő időskorú népesség települési és rendkívüli települési támogatásban részesülők aránya rendkívül alacsony.

A 2017. évben összesen 324 fő (65 év feletti) részesült valamilyen ellátási formában (települési és rendkívüli települési támogatás), mely a 65 év feletti lakosság 2,85%-át jelenti. Az idősök jelentős része közüzemi, szolgáltatási díjhátralékkal nem rendelkezik, azt nem halmoz fel. A rendelkezésére álló anyagi erőforrásait úgy osztja be, hogy először a számláit fizeti ki és csak ezt követően gondolkodik egyéb kiadásokon. Minél idősebbekről van szó, annál kevésbé tudnak változtatni anyagi helyzetükön. Jellemzően megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. Gyakran a családon belüli segítség fedezi a hirtelen kiadásokat. Nem a szegénységkockázat a legveszélyesebb az időskorú népesség esetén, hanem az aktivitás hiányából származó problémák.

A nagykorú gyermekek szülei iránti tartási kötelezettsége alkotmányos szintes is megjelenik. Az Alaptörvény XVI. cikke a gyermekek szülei iránti felelősségviselését fejezi ki annak előírásával, hogy a nagykorú gyermekek kötelesek gondoskodni rászoruló szüleikről. Ugyanez a kötelezettség a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 14.§-ában is megjelenik, amely szerint a nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani. Jellemző, hogy a lakásfenntartási kiadásokra és gyógyszerköltségekre fordított

összeg miatt az étkezésre jutó jövedelemhányad a minőségi ételek fogyasztását nem segíti. Az étkezésbeli szemléletmód változtatására is figyelmet kell fordítani. A betegségek megelőzésében, valamint leküzdésében is szerepet játszhat az étkezés mennyisége és minősége. Jelentős hányadukat fenyegeti az izoláció, a kirekesztődés veszélye, amely a betegségkockázatok növekedésével jár.

A fővárosban az idősek jelentős része nő, és egyszemélyes háztartásban él. A 65 év felettek 35 %-a legalább 15 éve él egyedül. Az egyedülálló időseket, különösen azokat, akiket nem látogatnak rendszeresen hozzátartozóik, fokozottan veszélyezteteti az izoláció, az elmagányosodás. Esetükben a természetes támogató rendszerek hiánya komoly problémát jelent. Az idősek számára, a fogyatékos emberekhez hasonlóan, problémát jelent az akadálymentes környezet hiánya is, hiszen az életkor növekedésével párhuzamosan az érzékszervi, mozgásszervi betegségek kockázata folyamatosan nő.

Józsefváros népessége és életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
100+	33	15	48
95-99	88	29	117
90-94	318	107	425
80-89	1648	675	2323
70-79	3154	1936	5090
60-69	5128	4277	9405
19-59	24847	25124	49971
0-18	5145	5334	10479
Teljes népesség	40361	37497	77858

Népességyilvántartó 2018

Józsefvárosban 2018-ban a teljes népességhez viszonyítva a 70 éven felüli lakosok (8003 fő) aránya 10,27 %, míg a 60 éven felüli lakosok (17408 fő) aránya már 22,35 %.

Ez az arány 2016-ban 23,28 % volt a 60 éven felüli lakosok tekintetében.

Főellátások	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
öregségi nyugdíjas	7486	4002	11488
korbetöltött öregségi nyugdíjas	6828	3993	10821
korhatár alatti öregségi nyugdíjas	3	9	12
nőknek járó 40 év jogosultság utáni ellátás	655	0	655
korhatár alattinak járó ellátás	43	178	221
korhatár előtti ellátások	18	19	37
szolgálati járandóság	25	158	183

rokkantsági és rehabilitációs ellátások	1057	829	1886
özvegyi és szülői nyugdíjas	175	29	204

Nyugdíjfolyósító 2017

A fenti táblázatban látható, hogy 2017-ben Józsefvárosban öregségi nyugdíjban részesült 11488 fő, mely tartalmazza a nőknek járó 40 év jogosultság utáni ellátást is.

Józsefváros Önkormányzata 2013. évben elnyerte az Idősbarát Önkormányzat díjat.

Józsefváros helyi szinten is kiemelten foglalkozik az idős emberek fizikai, lelki és anyagi támogatásával. Az Önkormányzat sokat tett a kerület idősebb polgárai életminőségének javítása érdekében, több olyan intézkedést hozott, amely segíti és megkönnyíti az életüket, a mindennapi boldogulásukat.

Többek között élelmiszercsomaggal és fűtéstámogatással járul hozzá ahhoz, hogy csökkenjenek a kiadásaik. Az Idősbarát péntek keretében minden hét utolsó munkanapján egy mikrobusz ingyenesen viszi a kerületi időseket a szakrendelésekre és az okmányirodába. Az önkormányzat bevezette a Szűrőszombatokat is, amelyeken a józsefvárosiak ingyenes orvosi vizsgálatokon, szűréseken vehetnek részt. Ezt a szolgáltatást is többnyire a nyugdíjasok veszik igénybe. Az önkormányzat gondoskodik az idősek szabadidős programjairól is, hogy csökkentse a nyugdíjba vonulás utáni passzivitást és bezárkózást. A kerület idősklubjaiban minden nap színes programokkal várják a társaságra vágyókat. Kirándulásokat, múzeum- és színházlátogatásokat, kézműves foglalkozásokat, teadélutánokat szerveznek. A józsefvárosi nyugdíjasok egy hetes ingyenes üdülen is részt vehetnek a kerület káptalanfüredi táborában és évente többször kapnak gyógyfürdő-belépőt. Az önkormányzat azokra az idősödő és idős emberekre is gondol, akik még tanulni szeretnének. Ők informatikai- és nyelvtanfolyamra iratkozhatnak be. A Józsefvárosi Önkormányzat szeretne még több olyan szolgáltatást bevezetni, amely megkönnyíti és szebbé teszi a nyugdíjasok mindennapjait. A kerület idősügyi stratégiájának legfontosabb eleme az idősek ellátásának további fejlesztése és a minél szélesebb körű gondoskodás feltételeinek megteremtése. A Józsefvárosi Önkormányzat további célja, hogy egy rendszerbe terelje az idősekkel foglalkozó önkormányzati, civil, egyházi szervezeteket és eljuttassa az információkat mind a szervezetek, mind az idősek részére.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használja, mely szerint a 60-74 év közöttiek az idősödők, a 75-89 év közöttiek az idősek és a 90 év fölöttiek a nagyon idősek. Magyarországon a nyugdíjkorhatár az elmúlt időszakban folyamatosan emelkedett, mely problémát eredményez a munkaerő-piacon történő elhelyezkedés és megmaradás területén.

Az aktív időskor egyénre és a társadalom idősödő populációjára egyaránt vonatkoztatható, egészségben és fizikai, szellemi és mentális kapacitások birtokában megélt időskort jelent. Az

aktivitás nem jelent egyet a munkaerő-piaci aktivitással, ez kulturális, gazdasági, társadalmi, közéleti aktivitást jelent.

Az időskorúak megélhetését elsősorban biztosító jövedelem a nyugdíj, illetve egyéb nyugellátás. Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát a járási (fővárosi kerületi) hivatal állapíthatja meg.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2013	6 302	10 533	16 835
2014	6 045	10 228	16 273
2015	5 760	9 822	15 582
2016	5 672	9 489	15 161
2017	9 217	9 459	18 676

TEIR

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2013	58,57
2014	59,00
2015	63,08
2016	68,06
2017	84,00

TEIR

Az idősek programjait az önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ Nappali Ellátás szakmai egysége szervezi és a programok nagy része intézményeiben zajlanak. Az intézmény látja el a szociális étkeztetést is. Az Időskorúak Átmeneti Otthona (Ezüstfenyő Gondozóház) is a JSzSzGyK keretében működik.

Az idősek nappali ellátásának helyet adó idősek klubjai: Napraforgó Klub, Ciklámen Klub, Víg Otthon Klub, Őszikék Klub, Reménysugár Klub helyiségeiben aktív élet folyik. A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális és közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a kerület minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat:

- szabadidős programok szervezése

- egészségügyi alapellátás megszervezése szükség szerint, szakellátáshoz való hozzájutás segítése
- hivatalos ügyek intézésének segítése
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
- speciális önszerveződő csoportok támogatása
- mentális tanácsadás
- egyéni és csoportos gyógytorna
- fodrász, pedikűr
- masszázs

A klubok szolgáltatásait 2017-ben 3352 fő vette igénybe. A női klubtagok létszáma (2130 fő) majdnem kétszerese a férfiakénak (1222 fő). A legtöbb klubtag a 65-69 év közötti korosztályba tartozik (837 fő). A legtöbb férfi a 70-74 év közötti korosztályba (86 fő), a legtöbb nő (546 fő) a 65-69 év közötti korosztályba tartozik.

Jellemző a kerületi szolgáltatásokra az egymásra épülés, az egyes ellátások személyre szabott biztosítása helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja, mely segíti az időst korának és egészségi állapotának megfelelő ellátás igénybevételéhez juttatni. A tapasztalatok alapján az intézmény filozófiája továbbra is a prevenció, az aktivizálás és a képessé tevés a saját lakókörnyezetébe történő mielőbbi visszatérésre, az egyéni problémákra reagáló rehabilitációs szolgáltatások nyújtása. Az aktív és teljes értékű idősor meglétét biztosító szolgáltatások/lehetőségek az alábbi csoportosításban kerületek összefoglalásra:

A kluboknak gazdag a program kínálata: kirándulások, mozi és színházlátogatások, kézműves foglalkozások, felolvasó estek, táncsoport működtetése, önmegvalósító klub.

A Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt. szervezésében informatikai képzés (webre nagyí, internet hozzáférés biztosítása, intergenerációs programok, az önkormányzati tulajdonú intézmények folyamatos akadálymentességének kiépítése segíti az időseket.

A kerületi polgárőrség az idősek klubjaiban, közösen a Rendőrkapitányság szakembereivel felvilágosítást, tanácsadást szervez az áldozattá válás elkerülése érdekében. Lehetőség van Józsefváros kártya kiváltására, mely számos kerületben található szolgáltatónál, és elfogadóhelyen biztosít kedvezményeket. A civil szervezetekkel történő együttműködés egyre jelentősebb az elmúlt időszakban, valamint 2010. év óta Idősügyi Tanács működik. A helyi időspolitikák kialakításánál a legfontosabb értékek, hogy az idősek a társadalom megbecsült tagjai legyenek, egészségesek legyenek, ne magányosodjanak el, valamint biztonságba és védettségben élhessenek. A jövőre vonatkozóan az önkormányzat fontosnak tartja az idősek ellátásának további fejlesztését, valamint a róluk minél szélesebb körű gondoskodás feltételeinek megteremtését.

Józsefváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2018-ban elfogadta a Smart City Stratégiát. A stratégia egyik projektje a digitális írástudás fejlesztése az idősek körében. Józsefváros, mint idősbárát önkormányzat különös figyelmet fordít az idősek ellátására, ennek megfelelően kiemelt célcsoportként tekint rájuk a digitális kompetenciák fejlesztése és digitális ismeretek terjesztése kapcsán. A projekt részei lehetnek: Okos-eszközök a mindennapokban – ismeretterjesztő előadások idősödőknek (65-74 éves korosztály számára),

és időseknek (75 évtől), Okos-eszközök használata a gyakorlatban – kiscsoportos foglalkozások, fiatalokkal tartott generációs-együttműködést segítő program, „Digi-Klub” – mentális képességek/készségek megőrzése, fejlesztése.

6.3 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas az egyedül élők aránya	aktivitás és a függetlenséget megőrző programok szolgáltatások szervezése, képzések igény szerinti bővítése
Folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskereső száma az 59 év feletti korcsoportban.	képzések szervezése (számítástechnikai képzés), szabadidős programok szervezése.
alacsony a szociális támogatást igénybe vevők száma	önkormányzati segélyezési rendszer ismertetése, esetleg szükséges korrekciók elvégzése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Különleges figyelmet kell kapniuk azoknak az embertársainknak, akik valamilyen fogyatékkal élnek, hiszen ők is egyenrangú és aktív tagjai akarnak lenni a társadalomnak. A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorúlnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékoság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek) társadalmi beilleszkedési akadályokkal, nehézségekkel küzdenek.

A fogyatékos emberek a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt (a népesség 4,6%-a), a népszámlálási törvény értelmében a válaszadás önkéntes, a lakosság 89 százaléka válaszolt rá. A fogyatékos népességben belül az előző népszámlálási adathoz hasonlóan a mozgássérülteké a legnépesebb csoport (közel 50%), ezt követően a látássérült, hallássérült, mentálisan sérült, értelmi fogyatékos.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint a fogyatékkal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal, és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. Olyan körülményeket kell megteremteni, amely integrálhatja a fogyatékkal élőket. Meg kell előzni az állapot rosszabbodást, illetőleg annak következményeit. Kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való aktív, egyenrangú és egyenlő esélyű részvételt.

Kiemelten kezelendő az egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatáshoz. Fontos, hogy mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban akadályozott emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető legyen mind a közszolgáltatást nyújtó épület, mind a szolgáltató. A középületeknek a nyilvánosság számára nyitva álló része mindenki számára megközelíthető és bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, a szolgáltatásai teljes mértékben használhatók legyenek. A fogyatékos személyeket megilleti az akadálymentes környezet mellett, hogy a közérdekű információkhoz hozzájussanak, a biztonságos közlekedést, tömegközlekedést igénybe tudják venni, valamint álljon rendelkezésre megfelelő számú és alapterületű parkolóhely részükre. A mindennapi életben segítségükre álljanak a támogató szolgálatok és a megfelelő segédeszközök.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A kerületben a pszichiátriai betegek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladat biztosítása ellátási szerződéses formában valósul meg. A megkötött ellátási szerződések alapján a Moravcsik Alapítvány és a Szigony Útitárs a Komplex Pszicho-szociális Rehabilitációért Közhasznú Nonprofit Kft. látja el a feladatot. A két alapítvány foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyeket szociális foglalkoztatás keretében. A Moravcsik Alapítvány 2017-ben 12 fő, a Szigony Útitárs Kft. 2016-ban 25 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott.

Az értelmi fogyatékosok nappali ellátását a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő JSzSzGyK Nappali Ellátás szakmai egysége végzi a 1082 Bp., Kistáció u. 11. szám alatti telephelyén (engedélyezett férőhelyszám 20). Az „Ezüstfenyő Gondozóházban” (Időskorúak Átmeneti Otthona) több esetben gondoznak többnyire mozgásában korlátozott idős embereket. Mindkét intézmény maradéktalanul megfelel az akadálymentesítés szabályainak.

Értelmi fogyatékosok nappali ellátása

Év	Foglalkoztatottak száma
2013.	19 fő
2014.	20 fő
2015.	20 fő
2016.	20 fő
2017.	20 fő
2018.	20 fő

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

A nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma 2013. évhez képest csökkenő tendenciát mutat. 2013-ban 82 fő, 2014-ben 72 fő, 2015-ben 73 fő, 2016-ban 27 fő megváltozott munkaképességű álláskereső keresett munkát.

Budapest Főváros VIII. kerületi Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 161/2016. (VIII.25.) számú határozatában döntött arról, hogy „A leromlott településrészekben élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten” című, VEKOP-6.2.1-15 kódszámú pályázati felhívásra a Józsefvárosi Önkormányzat Támogatási kérelmet nyújt be, „Budapest-Józsefváros, Magdolna-Orczy Negyed szociális városrehabilitációs program” című, a Dankó utca – Magdolna utca – Dobozi utca – Baross utca – Kálvária tér – Diószegi utca – Dugonics utca – Illés utca – Kálvária tér által határolt területre eső 7 tömb (141., 142., 144., 145., 260., 261., 262. tömbök) területre fókuszáló projekt finanszírozása érdekében. A pályázat megvalósítása 2019-2021. évre szól. A pályázat tartalmi elemei között foglalkoztatási és gazdasági programok is szerepelnek, melynek része a munkaerőpiaci (re)integráló, képzési programok, helyi gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés megváltozott munkaképességűek részére. A projekt megvalósításában konzorciumi partnerként bevonja a Moravcsik Alapítványt, mely megvalósítja a munkahelyteremtést megváltozott munkaképességűek részére. A pszichiátriai betegekkel foglalkozó VIII. kerületben működő Moravcsik Alapítvánnyal az Önkormányzatnak évek óta ellátási szerződése van a pszichiátriai betegek nappali ellátása érdekében. Az Alapítvány évek óta foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat, többek között a Kálvária u. 19-es telephelyén is, mely a pályázat tervezett akcióterületén található.

A megváltozott munkaképességűek egyedi foglalkoztatási problémáinak megoldása csak speciális programokkal biztosítható. Mivel elhelyezkedésük a nyílt munkaerőpiacon csak megfelelő előkészítés után lehetséges, ezért számukra olyan munkahely(ek)et szükséges létrehozni, mely alkalmazkodni képes foglalkoztatásuk speciális szükségleteihez, ahol védett környezetben készülhetnek fel a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges készségek, képességek elsajátításához.

A munkahelyteremtő program keretében a Moravcsik Alapítvány két program megvalósítását tervezi.

A Kálvária tér 19. szám alatt működő, megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató védett munkahely bővítésével további 5 fő foglalkoztatása válik lehetségessé. A könyvkötéssel foglalkozó munkahely pincehelyiségének minimális felújításával egy újabb nyomdai gép helyezhető el itt, ami által lehetővé válik komolyabb nyomdai munkák (pl. szakdolgozatok kötése) elvégzése is. Így nem csak több ember foglalkoztatása válik lehetségessé, de egyben a „helyi piac”-ot is jobban ki tudják szolgálni, tekintettel a környéken már meglévő és éppen épülő egyetemekre, amivel a munkahely hosszú távú fenntarthatósága is biztosíthatóvá válik. A felújítás és a nyomdai gép megvásárlása a pályázati forrásból megvalósítható.

A program keretében az akcióterületen lévő nagyszámú üres üzlethelyiségek egyikében bolt és kávézó indulhat kettős céllal. Egyrészt a boltban dolgozók maguk is megváltozott munkaképességű személyek, így a bolt új védett munkahelyeket hoz létre, összesen 4 fő számára. Másrészt a bolt árucikkei azok a termékek lesznek, melyeket a helyi szociális foglalkoztatókban/védett munkahelyeken maguk a megváltozott munkaképességűek állítottak elő. A Moravcsik Alapítvány vállalja a bolt üzemeltetését. A kerületben található Art Brut Galériában már üzemeltetnek hasonló boltot, így az ehhez szükséges szakmai tapasztalattal

rendelkeznek, a megváltozott munkaképességű munkavállalók fizetése egyéb támogatásokból hosszú távon biztosított.

2016 januárjában megnyitott a fogyatékkal élők által működtetett Nem Adom Fel Cafe&Bar a Magdolna utcában. A Nem Adom Fel Alapítvány által működtetett Nem Adom Fel Kávézó és Étterem Budapest első fogyatékossgal élő emberek által alapított kávézója, ahol maguk a fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű emberek készítik és szolgálják fel az ételeket és az italokat, illetve közreműködnek a programok szervezésében és lebonyolításában.

A kávézó két szervezet közös együttműködésével jött létre. Az egyik, a Nem Adjuk Fel Szociális Szövetkezet, amely a vendéglátó tevékenységet biztosítja, a másik pedig a Nem Adom Fel Alapítvány, amely a tulajdonában lévő ingatlannal a közösségi tér, a közösségi programok szervezésével, illetve a fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásával kapcsolatos szakmai háttérrel vesz részt a megvalósításban.

A kávézóban dolgozó csapat sok színes és sokoldalú egyéniségekből áll, akikre egytől egyig jellemző a „nemadomfel” lelkület, azaz, hogy lehet bárki bármilyen élethelyzetben, mindenki megvan az a lelkerő, az a képesség, amely által a legtöbbet tudják kihozni magukból, és a társadalom aktív tagjaivá válnak.

A kávézó mindamelllett, hogy egy alternatív foglalkoztatási lehetőség megváltozott munkaképességűek számára, olyan integrált közösségi tér és kulturális programok befogadó helyszíne is egyben, amely lehetőséget teremt mindenkinek az egymás iránti elfogadason és felelősségen alapuló emberi kapcsolatok kialakítására, ápolására.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékossgai támogatás: a támogatásra az a 18. évet betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki látási fogyatékos, hallási fogyatékos, vagy értelmi fogyatékos, vagy autista, vagy mozgásszervi fogyatékos, vagy halmozottan fogyatékos, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul, vagy állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak, vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan, vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul. A támogatás súlyosan fogyatékos személy részére havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, melynek célja, hogy anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Magasabb összegű családi pótlék: a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, valamint a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére megállapított ellátás.

Rokkantsági járadék: 18. életévét betöltött személy részére megállapított ellátás, ha 25. életévének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett. A járadékot a fiatal egészségkárosodott személyek részére állapítják meg, a járadék megállapításához nem kell szolgálati idővel rendelkezni.

Vakok személyi járadéka: 2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenő vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását.

Közgyógyellátás: alanyi jogosultsággal rendelkeznek többek között:

- aki rendszeresen szociális segínyt kap és egészségkárosodott,
- aki maximum 30%-os rokkantsággal rendelkezik és rokkantsági járadékot kap,
- aki rokkantsági ellátásban részesül,
- aki után a szülő magasabb összegű családi pótlékot kap.

Normatív alapon jogosult az, akinek a gyógyellátás költségei havonta meghaladják a mindenkori öregségi nyugdíj minimum összegének 10%-át, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a nyugdíjminimumot, a 28.500 Ft-ot, egyedül élők esetében a 42.750 Ft-ot.

Gyógyszertámogatás: támogatásban kizárólag a közgyógyellátási igazolvánnyal nem rendelkezők részesülhetnek. A gyógyszer-támogatás a háziorvos által kiadott igazoláson szereplő gyógyszerek megvásárlására használható fel. A támogatás egy alkalommal legfeljebb 6 hónap időtartamra kerül megállapításra, havonta 6.000 Ft összegben.

Vissza nem térítendő állami támogatás: mozgáskorlátozott személyek részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire igényelhető.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékosággal élő személyek részére, mely alapján személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatás állapítható meg.

Személyi jövedelemadó kedvezmény: mely krónikus betegség, súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény, melynek összege az aktuális minimálbér 5 %-a.

Parkolási igazolvány: igényelhető a mozgásában korlátozott személyek részére.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműadó mentessége: a súlyos mozgáskorlátozott személyt, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorút, a cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülőt egy db 100 kW teljesítményt el nem érő, nem személy taxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.0000 Ft erejéig illeti meg.

Utazási költségtérítés: a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételeivel kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Fogyatékos személyek utazási kedvezményei a helyi, helyközi közlekedésben: a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007.(IV.25.) Korm.rendelet alapján.

A fővárosi, megyei kormányhivatal járási, fővárosi kerületi hivatala aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú (18. életévét betöltött, de a rá irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött) személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	1 500,00	2,88%	125,25	3,45%
2014	1 030,50	1,94%	164,00	5,59%
2015	1 070,10	2,01%	154,00	6,01%
2016	197,50	0,37%	134,25	8,11%
2017	209,00	0,40%	124,00	11,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma jelentősen csökkent, 2017-ben a 15-64 éves korosztály 0,40 %-a részesült ilyen támogatásban.

Az értelmi fogyatékosok nappali ellátása, mint kötelező feladatellátás folyamatosan biztosított, az elmúlt években többnyire 100%-os kihasználtsággal működött. Az intézményben középsúlyos, halmozottan sérült gondozottak vannak többségében, a fogyatékoság típusa szerint elsősorban értelmi sérültek, a gondozottak betegségük adódóan 80%-ban mozgásában is korlátozott.

7.3.A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat kötelezettségei között említhető a közintézmények, szolgáltatások akadálymentes megközelíthetőségének, ezáltal a szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára történő biztosításának kérdésköre. A fenntartásában lévő intézmények akadálymentesítése fokozatosan megvalósul, hogy ezáltal elérhetővé váljanak a szolgáltatások az igénybe vevő számára.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
intézmények felújítása során akadálymentesítés biztosítása, közutak további akadálymentesítése.	pályázati lehetőségek felkutatása
a munkaerő-piacon kevesebben tudnak elhelyezkedni, mint ahányan dolgozni szeretnének, a foglalkoztatottak száma növekedést mutat, de még mindig kevés	védett munkahelyek bővítése, új védett munkahely létrehozása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít a civil szervezetek közreműködésére. Az Önkormányzat számos szociális, köznevelési, gyermekjóléti és egészségügyi területen vonja be partnerként feladatainak ellátásába – szerződésekkel, támogatásokkal – a kerület civil szervezeteit az alábbiak szerint:

Nagycsaládosok Józsefvárosi Egyesülete, Civilek a Palotanegyedért Egyesület, Magyar Vöröskereszt VIII. kerületi Szervezete, Bóbita Habilitációs Egyesület, Mozgássérültek Budapesti Egyesülete, Józsefvárosi Szabadidős Egyesület, Félúton Alapítvány, Józsefvárosi Közbiztonsági Polgárőrség és Katasztrófavédelmi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Moravcsik Alapítvány, Szigony-útitárs a Komplex Pszicho-szociális Rehabilitációért Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft., Nem Adom Fel Alapítvány, Leonardo 41 Alapítvány, Emberbarát Alapítvány, Karácsony Sándor Közalapítvány a Józsefvárosért.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött mind a 10 helyi Nemzetiségi Önkormányzattal (Bolgár, Görög, Német, Ruszin, Lengyel, Szerb, Szlovák, Örmény, Román, valamint Roma). Az együttműködés alapján pénzeszközökkel továbbá a szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség biztosításával segíti a nemzetiségi önkormányzatok működését, mely fenntartásával kapcsolatos költségeket is a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat vállalta. A megállapodás a nemzetiségek számára a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést biztosítja, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét. A nemzetiségi önkormányzatok székhelye a 1082 Budapest, Vajdahunyad u. 1/b. szám alatt találhatóak, kivéve a Józsefvárosi Roma Önkormányzatot, amely a 1082 Budapest, Vajdahunyad u. 14. szám alatt található.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Szociálpolitikai Kerekasztalt működtet, valamint Idősügyi Tanácsot és Egyházügyi Tanácsot, Helytörténeti Tanácsot, melyek a saját területükön lévő döntések előkészítésében és véleményezésében is szerepet kapnak.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás. Az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat honlapján, www.jozsefvaros.hu. A közzététel során az esélyegyenlőségi folyamatok, intézkedések megismerhetővé válnak, ezáltal biztosított a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP Intézkedési Terv részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

	Következtetések	
Célcsoport	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A kerület lakosságának lakhatását veszélyezteti a lakásfenntartással kapcsolatos kiadások hátralékának felhalmozódása.	Szükségletalapú szolgáltatások szervezése
	A munkanélküliek aránya magas a Magdolna, Orczy és Ganz negyedben.	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása
	Az alacsony végzettségű álláskereső száma még mindig magas.	Felnőttoktatás, képzések szervezése.
Gyermekek	A Mini-Manó Bölcsődében felülreprezentáltak a hátrányos helyzetű családok gyermekei. Az ő esetükben szükséges az alapellátáson felüli fejlesztés, felzárkóztatás.	Fejlesztő eszközök
	A családok nehéz anyagi helyzete, a nem megfelelő nevelés, gondozás.	Szabadidős tevékenységek biztosítása, fejlesztő tréningek szervezése.
	HH, az SNI és a veszélyeztetett gyermekek számának növekedése.	Korai/egyéni fejlesztési lehetőségek bővítése, intézmények és a család közötti információáramlás biztosítása.

	Magas a lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek száma. Hiányzások magas száma az óvodákban.	Általános iskolai és mentorprogramok működtetése. Kapcsolatfelvétel a szülőkkel, jelzőrendszeri tagok bevonása.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások, képzések szervezése.
	Folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskereső száma az 59 év feletti korcsoportban.	Foglalkoztatás bővítése, képzések/átképzések megszervezése.
	Alacsony a szociális támogatást igénybe vevők száma	Önkormányzati segélyezési rendszer ismertetése.
Nők	A nők túlzott leterheltsége	Szabadidős programok szervezése, Én/Idő program bevezetése. Gyermekfelügyelet biztosítása.
	Magasabb a nyilvántartott női álláskereső száma, mint a férfiaké.	Képzések szervezése. Állásbörze.
Fogyatékkal élők	Intézmények, közutak folyamatos akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek felkutatása
	A munkaerő-piacon kevesebben tudnak elhelyezkedni, mint ahányan dolgozni szeretnének, a foglalkoztatottak száma növekedést mutat, de még mindig kevés.	Védett munkahelyek bővítése, új védett munkahely létrehozása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Személyügyi Iroda, Józsefvárosi Községiért Nonprofit Zrt.
	Lakosság életminőségének figyelemmel kísérésére, szükségletalapú szolgáltatások szervezése.	Családtámogatási Iroda, Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt., Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék, Józsefvárosi Községiért Nonprofit Zrt., Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ
	Felnőttoktatás, képzések szervezése.	Józsefvárosi Községiért Nonprofit Zrt., Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek	Korai/egyéni fejlesztési lehetőségek bővítése, intézmények és a család közötti információáramlás biztosítása.	Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Józsefvárosi Községiért Nonprofit Zrt., Napraforgó Egyesített Óvoda
	Szabadidős tevékenységek biztosítása, fejlesztő tréningek szervezése.	Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Józsefvárosi Községiért Nonprofit Zrt., Napraforgó Egyesített Óvoda
	Fejlesztő eszközök	Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék

	Mentorprogramok, kapcsolatfelvétel a szülőkkel	Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt., Napraforgó Egyesített Óvoda
Idősek	Aktivitást megőrző programok, képzések szervezése.	Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt.
	Foglalkoztatás bővítési lehetőségének felkutatása.	Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt.
	Önkormányzati segélyezési rendszer ismertetése.	Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Családtámogatási Iroda
Nők	Képzések szervezése, állásbörzék.	Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt.
	Szabadidős programok szervezése.	Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt.
Fogyatékkal élők	Pályázati lehetőségek felkutatása.	RÉV8 Zrt.
	Védett munkahelyek teremtése	Moravcsik Alapítvány

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hozott létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoztunk létre.

HEP Fórum tagjai: szociális területért felelős alpolgármester (HEP Fórum vezető), Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testület bizottságainak elnökei, Emberi Erőforrás Bizottság alelnökei, Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék vezetője, Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ vezetője, Nemzetiségi Önkormányzatok elnökei, Belső-Pesti Tankerületi Központ tankerületi igazgatója, Budapest Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő napközi otthonos óvodák helyi esélyegyenlőségért felelős szakmai munkaközösségének vezetője, VIII. kerületi Rendőrkapitányság képviselője, Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ vezetője, kerületi vezető védőnő, Moravcsik Alapítvány képviselője, Szigony-útitárs a Komplex Pszicho-szociális Rehabilitációért Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. képviselője, Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt. képviselője, Józsefvárosi Közösségeiért Nonprofit Zrt. képviselője, Félúton Alapítvány képviselője, Kapocs Ifjúsági Önszolgálat Alapítvány képviselője, Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesület képviselője.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások kétévenkénti felülvizsgálata, a HEP és az IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében közvetlenül a partnerekhez, illetve a megvalósításért felelős intézményekhez, szervezetekhez fordulunk.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek.

Nyilvánosság

Józsefváros Helyi Esélyegyenlőségi Programja nyilvános, elektronikus úton megtekinthető az Önkormányzat honlapján (www.jozsefvaros.hu), valamint papír alapú formátumba a 1082 Budapest, Baross utca 63-67. szám alatt található Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal Humánkapcsolati Irodáján.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat intézményei, valamint a kerületben működő jelentős szerepet vállaló civil szervezetek részére elektronikus formában megküldésre/véleményezésre került.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább két évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett két éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Humánszolgáltatási Ügyosztály Humánkapcsolati Iroda felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

3. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselőtestülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 121/2018. (XII.18.) számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2018. december ...

dr. Sára Botond
polgármester

2018 DEC 21

